Ч. 120. Львів, четвер 20. липня 1922. Почтова належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

Виходить о годині 7. рано.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 1200 М. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 100 марок, Чехословаччині 30 корон ч., Болгарії 60 левів, Румунії 50 лей, Австрії 3000 корон. Зміна адреси 80 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ: Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 75 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоги 150 М. Між новинками і в редакційній части 200 М., на першій стороні 300 М. За дрібні оголошення 20 М від слова: товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорожче.

Один прим. 50 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

ДОЗІР!

Звертається увагу Хв. Управи Кружків УПТ., Виділів „Просвіт", „Вз. Уч. Помочей", і всіх ідейних громадян, особливо молоді, щоби в часі ферій улаштовували на дохід „РІДНОЇ ШКОЛИ" фестини, забави, концерти, амат. представлення, виклади і т. п.

6-8 IX. **Головна Управа У. П. Т.**

Львів, 19. липня 1922.

Німеччина на розпутті.

На протязі чотирох літ, від 1914—1918 цісарська Німеччина боролася проти цілого світа. Боролася й улягла в ґіґантнім двобою, але не була побіджена. Нинішня Німеччина вже не бореться, тільки випрошується від неймовірних тягарів, наложених на неї уроєним побідником, і... в своїм нутрі ладиться до оборони республики.

Велика війна дала Німеччині страшні тягарі, боротьбу за істнування великої, здорової, розумної нації і республику. Але не ту республику, про котру мріяли, котру проповідували і за котру боролися найкращі в народі, але примусову республику, народовластя гноблених, рабів, що на своїх плечах поруч республиканського ладу мають бути каторжниками Франції.

Версайльський трактат, накладаючи величезні тягарі на перетомлену, побіджену створеними умовинами Німеччину, тим самим скомпромітував республику. В психіці широких німецьких мас мусів наступити перелім. Монархія окружала їх ореолом величі, могутности, слави, давала їм добробут, — республика несе їм тягарі, каторжну, безвідплатну працю в користь чужинців. Маса не вглиблюється, а що найменше інстинктовно старається не вглиблюватися в причини незавидного становища республики. Вона закриває очі на дійсність і мріє про недавню велич, про гордих цісарських орлів, перед котрими тремтіла половина світа. Того, що нинішня, хоч надто велика, надто несправедлива кара республики є вислідом гріхів монархії, психіка мас не приймає; воно є їй органічно противне. Веселка надії, товаришка всіх гноблених і визискуваних, малює масі прекрасні, чарівні картини... під проводом монарха. Не випрошуватися у теперішніх можновладців, тільки заграти у боєві сурми. Цісарська армія, перед котрою затремтить зненавиджена Франція, приверне Німеччині давне становище, верне їй могутність, велич і славу.

І тому в німецькій республиці товпа радісними окликами витає цісарські прапори, і тому співає вона із захватом цісарські гимни, і тому клониться вона з побожністю перед цісарськими портретами. Зїзди старшин і підстаршин, ветеранів великої війни, під проводом Гінденбурґа й Людендорфа вишукують способи, щоби в якійнебудь формі вдержати мілітарні організації. Ті знову всякими способами зберігають зброю, щоби бути готовими до відплати. Поруч з тим всі явні й тайні мілітарні організації поширюють монархічну пропаґанду і насильно, шляхом убийств усувають всіх тих, як Ерцберґер і Ратенав, котрі — на їх думку, стоять на перепоні реставрації монархії, а за те виказують за велику льояльність до побідників і їх диктатів.

Проти цього величезного рухливого, неспокійного, бурхливого табору, що живе вчорашною величю і голосно мріє про завтрішню могучість, стоїть республиканська влада, зложена із соціяльних демократів, демократів і центровців. З жахом глядить вона, як ґрунт усувається їй з під ніг, як з кождим днем зменшується табор прихильників і поборників республики. Бажаючи ратувати республику, правлячі кола висунули проєкт про оборону республики. Одначе оборонці правительственного проєкту понесли поражку. Перш усього усунено з проєкту статтю про видалення з меж республики бувших пануючих родів, колиб ті виступали проти республиканського ладу. Так само перепало внесення соціялістів, щоби члени б. пануючих родів не могли бути президентами республики і членами уряду. Принятий вкінці проєкт, котрий мав бути звернений виключно проти правиці, обнимає собою постанови не тільки проти монархістів, але й проти комуністичної лівиці. Цей компромісовий проєкт не вдоволив нікого. В дискусії представник баварської лівиці без обиняків заявив, що мимо всіх законів, політичні убивства не переведуться. Канцлер Вірт вправді підкреслив, що продовження політичних убивств спричинилоб кінець Німеччини, але його голос був голосом без належного відгомону. Комуністи твердять в своїм органі, що із закону проти монархістів створено зброю проти пролетаріяту, а соціяльні демократи заявляють, що ухвалений проєкт є невистарчаючим до оборони республики.

Ясно, що в Німеччині заістнувала кріза, яка не має проминаючого характеру, ясно також, що ухвалений закон про охорону республики не тільки не знівелює супротивних струй, але ще більше поглибить пропасть між обома таборами, між монархістами й республиканцями. Крім того центр монархізму — Баварія — починає все наглядніше проявляти відосередні тенденції від республиканського материка. Вправді канцлер Вірт з усею рішучістю підкреслював в дискусії, що ідея єдности німецької вітчини не може бути предметом спору; вправді він зазначував одночасно, що визволення Німеччини не може бути ділом тільки одної кляси, але співділанням всіх кляс і всіх складових держав, одначе й цей голос не покривається з дійсністю.

Соціялісти, як засіб для закріплення республики, пропонували розвязання парляменту, але президент Еберт спротивився тому, вказуючи, що такий крок міг би дуже пошкодити Німеччині за границею. З другого боку виборчий період в таких умовах міг би викликати домашню війну.

Німеччина найшлася на розпутті. Обі струї є рівно сильні. Розріз на тлі монархії й республики є занадто великий, щоби його можна знівелювати. Говорити про майбутнє ще передчасно. Крім того сили руху нинішніх зріжничкованих громадянств є так ріжні і так скомпліковані, що безумовно не є в нашій спроможности обняти їх ґазетною статтею. Німеччина до війни і в часі війни була ключем европейського положення. Мимо свого погноблення не перестала вона ним бути й тепер. Від перелому в Німеччині в один, або другий бік, залежить дуже багато.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

Українські справи.

Маніфест президента Петрушевича до Українців Америки.

Американська преса подає маніфест президента Петрушевича до Українців Зєдинених Держав, Канади і Бразилії. Цей маніфест ясує дотеперішні заходи і успіхи уряду ЗОУНР. в справі вирішення долі Сх. Галичини великодержавами Антанти. Дальше обговорює висліди ґенуенської конференції та вияснює теперішний стан східно-галицької справи та вигляди на її вирішення в найблищому часі.

При кінці маніфесту висказана подяка та признання Українцям в Америці за їх великодушні жертви й дотеперішну піддержку праці Уряду.

Поділ карт Військово ґеоґрафічного Інституту у Відні.

Нам доносять з Відня, що Військово-географічний Інститут у Відні приступить в найблищому часі до поділу карт, більших чим 1 : 200.000, між національно-державні території б. австро-угорської монархії. Поділ наступить після скінчення переговорів з державами, що повстали на руїнах Австро-Угорщини.

Представництво ЗОУНР. робить заходи, щоби карти Східної Галичини не були віддані Польщі, а здепоновані до часу, доки не буде оконечно вирішене її державноправне становище.

Українська школа під румунським ярмом.

Розпорядком румунських шкільних властей на Буковині назначено останній реченець до здавання іспиту з румунської мови, як обовязкового предмету для учителів нерумунської національности, до кінця цього року. Проти учителів, котрі не зложать цього іспиту, будуть заряджені відповідні кроки (втрата посади). На такі нечувані безправства позволяють собі румунські наїздники, бож нечувана це річ, щоби за два роки навчитися поправно чужої мови. („Каменярі")

Центральний Союз Українського Студенства.

Конґресом українського студенства західних земель України на еміґрації, який відбувся в Празі від 20. червня до 7. липня ц. р., утворено дня 4. липня „Центральний Союз Українського Студенства" (скорочено: ЦЕСУС.), з тимчасовим осідком в Празі. ЦЕСУС. має обєднувати всі автономні, аполітичні, станові українські студентські організації і має нести моральну, культурну, станову і в межах своєї діяльности, матеріяльну допомогу своїм членам.

З життя української еміґрації в Туреччині.

З Константинополя нам пишуть: Еміґранти з В. України в Туреччині по більшій части незорганізовані. А належить ствердити, що в самім Константинополі до 50 прц. усіх еміґрантів — Українці. Зараз з перших днів евакуації засновувалися тут цілі низки ріжнохарактерних національних організацій. Одначе всі вони не могли задовольнити ні духових, ні моральних потреб українських еміґрантів, бо всі вони поривалися до самостійної праці не шукаючи звязку з иншими організаціями. Під цю пору дві чи три організації ще істнують, але вони підтримуються тими чи иншими політичними ґрупами, як технічний апарат-аґенція даної ґрупи, не маючи за собою ширших кол еміґрації.

На місце повставших, а не істнуючих організацій повстав Український Червоний Хрест, інституція справді необхідна. За малий час він відчинив амбуляторію, що під цю пору має велике значіння для української еміґрації.

Слідом за Українським Червоним Хрестом відкрилася „Просвіта". Щоби ідея відкриття не повисла в повітрі, ініціятивний гурток зорганізував найперше театральну трупу, як складну частину „Просвіти". Протягом 2—3 тижнів гурткови вдалося дати дві вистави, які пройшли з великим успіхом. Після цього на загальних зборах дня 18. червня ц. р. відкрито й „Просвіту".

„Просвіта“ поклала собі метою: поширення культурно - просвітнього розвитку та національного освідомлення українських мас, що перебувають під цю пору в Туреччині. Щоби осягнути цю мету, крім театрального гуртка організується хор, музичні та літературні гуртки та робиться заходи до відчинення бібліотеки читальні при „Просвіті“. Є всякі дані, що при неслабнучій енергії членів, „Просвіта“ сповнить своє велике завдання, хоча під цю пору вона не має фондів на конечні видатки. Невелику суму, на яку зложилися дрібні членські вкладки та добровільні жертви, обернено на костюми, декорації та та инші найконечнійші річи.

Українські емігранти в Туреччині звертаються до українського громадянства з проханням о допомогу та висилку книжок і т. и. на адресу: Konstantinople, Stambuol, rue Dis-Darie 7—9, F. Labouchniak.

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

Велика Україна.

Організація гр.-кат. церкви.

Як доповнення звістки про поширення унії на Великій Україні, поданої в 177 ч. нашого часопису, нам доносять зза Збруча:

Греко - католицькі священики, збігці з Галичини, підняли акцію для організації греко католицької церкви на В. Україні. Радянська влада передала до їх ужитку кільканайцять б. латинських костелів, яких парохи втікли до Польщі.

Договір радянської України з Жидівським Еміграційним Комітетом.

Уряд радянської України заключив договір з Жидівським Еміграційним Комітетом. Комітет зобовязався покрити кошти еміграції й виробляти дозвіл на переїзд через сусідні держави.

Ідентичний договір із згаданим комітетом заключив також уряд совітської Росії.

Перед засіданням Найвищої Ради.

Небавом має бути скликана Найвища Рада. В тій справі йде вже від якогось часу обміна думок між провідними мужами Антанти. Поміж Льойдом Джорджом, Бальфуром та італійським міністром закордонних справ Сканцером відбувся цілий ряд конференцій, на яких обговорювано програму чергового засідання Найвищої Ради.

Англійська та італійська преса твердить, що одним із предметів, які має розглянути і вирішити Найвища Рада, є справа східно-середної Европи, себто справи **Східної Галичини і Литви.** Що до тих справ осягнено вже порозуміння між Льойдом Джорджом і Сканцером. В Льондоні начеркнено вже плян оконечного полагодження цих справ. Після нарад в Льондоні поїхав Сканцер до Парижа, щоби до цього пляну приєднати також французького премєра Поанкаре.

Заінтересована в цих справах Польща, під владою якої находиться під цю пору Східна Галичина і Виленщина, робить усі заходи, щоби міжнародній трибунал признав теперішні східні границі Польщі. Подібні заходи робив б. польський міністер закордонних справ Скірмунт перед ґенуенською конференцією. Одначе тоді вони не увінчалися ніяким успіхом. Тепер ці заходи відновляються. Як подає польська преса, ще перед засіданням Найвищої Ради має виїхати від польського уряду до Льондону б. польський міністер закордонних справ Скірмунт, щоби „розсіяти неприхильність Англії до Польщі“ та щоби приєднати англійський уряд до признання Польщі Східної Галичини і Виленщини. Польська преса не скриває навіть, що „акцію Українців за кордоном треба брати дуже поважно“.

На найблище засідання Найвищої Ради жде нетерпеливо цілий світ, а в першій мірі найбільше заінтересовані народи, Українці і Литовці.

По той бік добра і зла.

(Замітки з Великої України.)

Найбільш дивною є сама держава. Чужинцеви, що подорожує просторами Сходу, здається, що то радше імітація держави щось ніби автономна область, а властиво територія без границь, бо кордони істнують тільки на папері. Большевики, що колись багато говорили про самоозначення народів аж до відділення, обкроїли Україну: вісім з половиною міліонів української людности в сумежних землях залишено поза межами України. Навіть Крим, що не може істнувати без українського довозу, проголошено самостійною республикою з татарською урядовою мовою. Демократичні прінціпи, за які людство боролося сотки літ, признано соціяльно несправедливими й безвартними, ніби тому, що більшість населення несвідома своїх прав. Знесено таємну дипломатію, але тільки що до виборів: там дійсно все діється явно, нечуваним насильством і терором. Які цілі має політика і хто нею кермує на Україні, — ніхто не знає. Росія раз - у раз вмішується в українські справи і то такі, що її безумовно не повинні обходити: граничні спори з Польщею й Румунією, відносини до Криму. Iure caduco надано зникаючій і загалом зненавидженій російській мові рівні права з українською мовою у внутрішнім урядуванню. На практиці в урядах домінує всюди московська мова. І повно таких суперечностей між словами і дійсністю. Кара смерти досі не знесена, хабарництво страшне. Слаба влада і сильний террор; величезне закон авство на папері і жахливе беззаконня на практиці, скасування станів і кастовість партії. Щойно в останнім часі зменшено число урядничих ранґ з 26 на 18. На папері в конституції диктатура пролєтаріяту, а на ділі самоволя кліки, що захопила владу.

Держава не сповняє ні одної з тих функцій, що вложені на неї і які оправдували би її істнування. Перш усього не забезпечує життя громадян: бандитизм зорґанізований по цілім краю, грабунки й напади серед білого дня і на гладкій дорозі раз - у - раз повторяються; кождої хвилі можна бути арештованим ні з сього, ні з того орґанами ДПУ (давна Чрезвичайка), вкінці міліони людей згинули і гинуть з голоду, хоч можна їх було врятувати. Величезні податки й кошти йдуть на червону армію — на дармо: цілости території не забезпечено. Україна втратила землі з 10 міліонами людей; порядку в краю армія не вдержує, бо в нутрі її самої нема ніякого порядку. Адміністрація велика, як ніде в світі, але вся її праця зводиться до стосів записаного паперу і звітів про відбуті засідання всяких комісій. Урядники, лихо і неправильно платні, вміють лише проволікати кожду справу та дивитися петентам в руки. Щоб добути документи на виїзд з краю, люде марнують по 3—4 місяці дорогого часу.

Як-же стоїть шкільництво? Большевики з великим патосом заповідали, що викорінять неграмотність серед населення, що царизм спирався на темноті народу, а вони хочуть, аби всі люде були освічені, що вони закладатимуть безліч фахових шкіл і робітничі університети і т. д. І справді заложено навіть „Чека“ для боротьби з анальфабетизмом. Найлекше було би знищити неграмотність так само, як грамотну контрреволюцію: постріляти й повішати неграмотних, а тоді лишилися би самі письменні. А тепер тих неграмотних ще більше намножилося, як це було за царських часів. Багато шкіл істнує тільки на папері, всюди страшний брак підручників. Сільські вчителі місяцями не одержують платні; щоби вижити, беруть приватні лекції у богатших селян; за це на Україні влада вважає їх контрреволюціонерами і тяжко переслідує. В школах страшно ненормальне відношення між числом професорів та учнів: на одного професора припадає пересічно лише 10 учнів і це в державі голоду такий люксус! І з иншого боку школи погано поставлені: Всюди, в кожній клясі є внутрішня шпіонажа, т. зв. гуртки комуністичної молоді, найгірші неуки, що кожде свобідне слово вчителя докладають куди треба.

Не диво, що попри нужденне державне шкільництво розвивається

КОЛІН РОС.

Апокаліптичні їздці.

Европа спить. Українськими степами гонять апокаліптичні їздці а Европа цього не бачить. Европа стомлена. Одного з них, того на червоному коні, бачила вона доволі довго у власних межах. Вона така пересичена власним страхіттям, що оглухла на чуже.

В деяких з наших міст стоять на торговищах колони чуми. В хроніках читаємо про страхіття голодних літ. Чи нема того в старих молитвах: „Від повітря голоду, огня і війни, сохрани нас Господи“? Ми бачимо, читаємо і говоримо це а не думаємо при цьому нічого. Для нас усе те є „середньовічем“, і ми собі не уявляємо, що нині сталося це новою дійсністю, безпосередно перед нашими ворітьми. По Росії і Україні ганяються їздці, той на худому і той на чорному коні, що наздогонили того на червоному. Голод і зараза проходять країною.

„Ви їдете на південь?“ запитав мене високий, русявий Норвежець, провідник голодової комісії для України. „Уважайте. Поїзди є найгіршими центрами епідемії“. Я це знаю. Але що мені робити? Я не маю часу ждати, поки візьме мене здезінфекціонований поїзд якоїсь комісії або сальонка народнього комісаря. Мушу уже покластися на власне щастя, яке спасло мене підчас епідемії холери на Балкані та серед хорих на сипний тиф болівійських Індіян. А впрочім, де є властива запорука. Коли я приїхав до Київа до польського посольства, побачив там поважні облича; дві нові салі сипного тифу. В Харкові лежав звалений тою недугою найстарший співробітник провідника німецької допомоги для полонених. Заки я відїхав, він помер. До тифу і пятнистої горячки приєдналася в останніх часах холера. В Харкові по мойому прибуттю, закомунікованo мінімальне число випадків: в лютому 100, в марті 300, а в десятьох перших днях квітня 500. Епідемія щойно починається, коли пошириться, то страшно подумати, як прорідить вона ряди населення виснаженого голодом.

Голод! Ми їдемо а голод виходить нам на зустріч. Нам здавалося, що ми пізнали його за останні роки війни в Німеччині, але після тутешного світогляду був це добробут. Тут говориться про голод щойно там, де ефективно не має вже шматка хліба, хочби пів фунта, то є 200 грамів. Можна читати про голодове страхіття скільки воля, але уявити собі велич катастрофи можна щойно тоді, коли побачиться перших „голодуючих“, ці пожалування гідні кістяки одягнені в брудні шмати. У них не має нічого поза останками старого кожуха, а їхні очи пожирають хліб, який вони бачать в руках ситих. З смітників вигребують вони найгиднійші відпадки, які можна проковтнути.

Хліб, який випікають в голодових територіях, складається в більшости зі самого сміття. Бараболяна лушпа і „сімячко“ це найпоживніщі його складники. Морозом проймає на сам його вид а покушати його можуть хиба найвідважніщі. А всеж таки є там люди щасливі, коли його мають. Страшно дивитися, як батько чи мати ділить цю брудносіру масу з піску чи з глини поміж діти, а шматки таки мініятурні. Діти кидаються на свої пайки, а коли вони пропадуть в їх порожних шлунках, то діти змітають окрушини і обережно несуть в рот.

Голод пройшов країною мов пажирливий звір і виїв все до щенту, мов саранча. Поля без цвітів, дерева без гиляк, доми без криші: давно уже порізано останню стріху на січку чи на хліб. А коли віджено останні суроґати, стали присмаками пси, коти, щурі, миши, а потім почався той стан, коли люди з божевільним криком бігали сюди й туди, як та обідрана, брудна дівчина, що бігла за нашим поїздом жадно ловлючи викидувані їй куски хліба. Потім зачинається друга стадія голоду, коли сухі тіла починають нагло надуватися, вразу стопи і коліна а відтак ціле тіло, поки не прийде третя стадія, в якій тіло стає тверде мов шкіра; ця стадія кінчиться смертю.

Випадки канібалізму і пожирання трупів трактується в Европі як щось нечуване. Тут стається це поволі буденним явищем. Батьки вбивають своїх дітей, діти зїдають своїх батьків, брат сестру. Часто буває, що батько вибирається в подорож на північ за хлібом. Гине денебудь по дорозі. Тим часом дома вмирає мати, а діти зїдають її трупа. В одному селі найдено мертвого хлопця при трупі свого убитого брата з ножем в руці і рештками страхітливого обіду на устах. Усе те усталюється, записується, фотографується. В деяких околицях, напр. в грецьких кольоніях над Чорним Морем, потворилися формальні банди людоїдів, які полюють на людей а потім діляться їхнім мясом зі здичілими собаками.

На загал гине російський народ зі стоїцизмом, незрозумілим для Европейця. Вигибли уже цілі громади. Але в містах можна іще усього дістати за гроші; перед навантаженими харчами склепами стоять і лежать голодні, не маючи вже сили навіть лихословити ситим. В деяких трупарнях найдено живих поміж трупами. Вони умисно втиснулися до трупарень, щоби спокійно вмерти і лягти в гробі, замість бути розшарпаними собаками. Кождий инший народ збунтувавсяби, але в Росії вмирають люди апатично — в самій Україні начислюють тепер пять міліонів голодних.

Европа не потребує лякатися, що голодні підуть на неї підбоєм. Але їй загрожує друга небезпека — зараза. Коли не прийде скора і вистарчаюча підмога, то тиф і холера поширяться з застрашаючою скорістю, раз не має ні сліду ліків. І як би то не стережено границь, то вони за довгі, щоб їх герметично замкнути. І може думка про це, що нас жде — отворить серця найбільш закамянілі, руки найбільш холодні. („Н. фр. Пр.“)

підпольне, часом толероване, ворожe духом „державі“.

І так де не глянь, куди оком кинь. — мізерія і нужда!

В програмі стоїть скасування грошей, а надруковано таку силу паперу, що вагонами треба возити їх й міхами носити. З початком року проведено деномінацію грошей так, що один рубель став рівний 10.000 давних випусків, міліон давний = 100 руб. і т. д., але це тільки збільшило дорожнечу. Пробували запровадити золоту валюту (розуміється на папері), Нарком фінансів визначав навіть курс золотого рубля, але за пару місяців і це закинено. Списано гору паперу, як направити державні фінанси. А вислід? І досі одинокою платною одиницею лишається радянський карбованець, якого вартість у порівнанню з золотом упала на 2,500.000 разів, а в порівнанню з засобами поживи в 6 міліонів разів. І хоч як безвартні ті папері, трудно їх роздобути. Тільки висшим партійним чинам виплачується справно пенсію, деяким щирим золотом. Дрібнота мусить голодувати, або випродувати рештки гардероби Хто не має звязків із селом, пропав.

Як же живеться робітництву? Має диктатуру. Має 8-годинний робочий день і не має праці, бо фабрики переважно стоять. Страйкувати робітникам, як не одержують платні за свою працю, або щоб добитися підвишки, — не вільно, це вважається державною зрадою. І мимо того раз-у-раз вибухають страйки по всій державі. І маса тих робітників сидить по арештах і розстріляно їх чимало. Коли голодний робітник бунтується, зараз шукають у тім інтриги есерів і меншевиків с. д. (одні й другі викляті) і посилають проти робітників вірних курсантів або залізні баталіони П. Управи. Але про це не пишуть у газетах, розписуються лиш про заграничні страйки й „революційонні вспишки“. Соціяльне забезпечення робітників під псом, магазини звичайно порожні, бо нажебране з Америки добро — є кому розкрадати. Щоби одержати нужденну підмогу — мало сходити одну пару чобіт. Не дурно в Росії всякі зносини з властями називають „ходатайством“ — це є справжнє „хожденіє по мукам“. На державних фабриках платять робітникам значно менше, як у приватних підприємствах. Серед таких відносин пиргові перемоги червоної армії на всіх фронтах і знищення внутрішньої контрреволюції дорого прийшлися робітництву: ціною власного добробуту й життя. Робітнича кляса тепер здесяткована, маса робітнича втікає на село, більшість фабрик стоїть, державні трести ледви вегетують і мають кольосальні недобори. Ті робітники, що лишилися по містах, голодують, кинені на поталу страшному визискови. Поправи відносин нема що сподіватися. Селянство, насичене на ряд літ землею, не дасть надвижки міському пролетаріятови. Обдерте, брудне місто, з розбитим бруком і браком кватир, не притягає до себе нікого. Тут афоризм: щоби стало українським, мусить бути ще більше знищене.

Між містом і селом тепер страшна пропасть. Селяне не хочуть годувати міських дармоїдів, з яких не мають жадного пожитку і проявляють тенденцію засівати як найменше грунтів. Місто тягне з села останні соки, аж вийшов такий дивогляд: з голоду пухнуть майже виключно селяне, а паразити в мурах ситі. Культурних вартостей село теж не одержує з міста: агітаційної літератури, радше макулятури, давно не приймає, до тогож і друкування відозв уже припинено, всі селянські часописи перестали виходити, (тим краще, бо не розносять по селах отруї!) Тепер, коли міста цілковито занепали, большевицькі журналісти вигадують дивовижні теорії: „Розгрузити міста, розсадники бактерій! кинути на село культурних (читай комуністичних) робітників!“ А село зовсім їх не потрібує.

Коли головний фельдфебель „української“ червоної армії тов. Фрунзе був у Туреччині, зрадів дуже, що там законодатна і виконавча влада в одних руках — так само як на Україні! І що тут коментувати?

І голову схопивши в руки дивуєшся й питаєшся, нащо й пошо істнує така держава і як може істнувати? І за які гріхи капосна доля обєднала Україну з тим дурноватим московським барахлом? І найгірше те, що провідні большевицькі мужі знають „досконально“ про всі ті невідрадні відносини. Тов. Ленін, поки ще не був хорий, любив ставати на котурни і з міною відкривця Америки бичував усі беззаконня, особливо партійні. Але той сам Мордвин на зїзді Ком. Партії патетично вигукував: „Ніяких свобід! Не допустимо свободи слова і товариств! Досить уступок! Коли селянству не в лад, хай пробує битися з нами, ми не боїмося!

А тільки найгострійша критика тих болячок державного й суспільного життя, тільки повне забезпечення громадянських свобід і примітивних законів справедливости могло би причинитися до уздоровлення тих горендальних відносин. Але це контрреволюція, бо партія при тім (хоч давно її програма скрахувала) могла би втратити владу і не було би світової соціяльної революції. — *Т. Ф*

П. Т.

Передплатників в Чехословаччині

просимо складати передплату за Гром. Вістник“ в Банку Чеських Леґіонів в Празі на конто Видавничої С-ки „Діло“ у Львові, а нас повідомити карткою.

1—4 **Адміністрація.**

З польських справ

Порозуміння під умовою уступлення Корфантого.

З ініціятиви Пілсудского роблено заходи до порозуміння. Партії лівиці вирішили, що візьмуть участь в спільних нарадах, коли буде усунена кандидатура Корфантого.

Корфанти мимо всього шукає кандидатів.

Корфантому не вдалося дотепер скласти лісти кандидатів. Говорять про його пертрактації зі Скірмунтом, який би мав назад обняти теку польського міністра закордонних справ. На випадок відмови Сосновского, теку міністра військових справ запропонує Корфанти Шептицькому.

Що заявив Пілсудскі?

Посли Федорович і Росет видали комунікат з приводу нотатки в часописах про заяву Пілсудского, на яку покликувалися зближені до державних кругів органи. Комунікат підчеркує два факти: 1) Пілсудскі висловився в той спосіб, що його постанова не перешкаджати і відмовити співпраці з урядом є незалежна від особи премієра; 2) вважає рішення з дня 16. червня ц. р. що до Головної Комісії перешкодою до утворення ним кабінету рівноваги партій.

Ґрабовскі кандидатом на міністра.

Варшавський „Пшеґльонд Вечорни“ доносить, що Корфанти звернувся в понеділок до Мариновского і Каменьского з просьбою о відповідь на пропозицію приняття тек. Дотепер відповідь невідома. На випадок відмови Каменьского, Корфанти хоче запропонувати теку внутрішних справ львівському воєводі Грабовскому.

Гор. Шлеська копальництво в польських руках.

Коли польські офіціяльні круги підготовляли в цілій державі свято прилучення промислової частини Гор. Шлеська до Польщі, кореспондент варшавської „Ржечипосполитої“, п. Мончевский, звідав віддані тепер в польські руки копальні вугля і свої враження подав у ч. 190 згаданої ґазети. Інтересне з них те, що Польща має тепер на Гор. Шлеську 53 копалень вугля з продукцією, що виносила в 1921 р. поверх 24 і пів міліона тон вугля при скількости 135.181 робітників. По останнім обчисленням на польськім Гор. Шлеську находиться ще ненарушених покладів вугля в обємі 55 міліярдів тон. Та найцікавійше, що число робітників занятих в гор. шлеських копальнях побільшилося в порівнанню з передвоєнним періодом о 50 прц., міжтим коли видатність праці зменшилася о 24·4 прц. Коли зважити, що в останніх роках людську працю в багатьох напрямах заступлено працею машин, то теперішна видатність робітника покажеться ще меншою, чим давнійше. В квітни ц. р. продукція виносила поверх 120.000 тон місячно, пізнійше упала на 93.000, а в найблизших місяцях не можна надіятись норми висшої, понад 100.000 тон. Не покриває вона запотребовання. Конкуренція англійського вугля в північній і західній Німеччині зростає з кождим днем, до чого причиняється також низша ціна англійського вугля. Вуголь на Гор. Шлеську все більше дорожіє, тому і тут показався в деяких фабриках англійський суперник. Маючи все те на увазі, дальше німецькі перешкоди при вивозі гор. шлеського вугля до Німеччини, а при тім безнастанну конечність підвисшування робітничих зарібків, п. Мончевский стверджує, що Польща не скоро може дочекатися нормального руху, а тим більше розвитку горішношлеського копальництва.

Шліть жертви на будову памятника на могилі Леся Мартовича до Пов. Тов-а Кредитового „Віра“ в Раві Руській.

Дописи з краю.

Гусятинщина.

Стягання данини.

Повільно складану „добровільну“ данину стягають під сю пору в Гусятинщині податкові екзекутори в асисті „наказних“ війтів та уоруженої державної поліції. Забирають що тільки представляє поважнійшу грошеву вартість, як хатну обстанову, господарські знаряди, живий інвентар. Зафантовані річи відставляють до Копичинець під опіку скарбовому інспекторатови, котрий, щоби лише видістати наложену данину, збуває їх за півдармо. Подекуди відсотки проволоки і кошти екзекуції та ліцитації перевисшають значно данину.

В половині червня м. и. стягано подібним способом данину в селі Васильківцях, де між иншими у господаря Петра Кривого забрано коня, вартости найменше двіста тисяч мп., а у господаря Василя Пятковського корову вартости понад сто тисяч мп. Коня продано за 72 і пів тисячі марок і покрито 57 тисяч наложеної данини, а останок 15 і пів тисяч забрали відсотки проволоки, кошти екзекуції і ліцитації. Корову збуто за 62 і пів тисяч мп. та вирівнано 39 тисяч данини, 8 тисяч пішло на відсотки враз з иншими коштами. Решту понад 5 тисяч звертали „великодушно“ властителеви, котрий однак стративши корову, не приняв „телятка“. До ліцитації являються заєдно одні і ті самі місцеві Поляки, а закуповує переважно „обиватель“, швець-полатайко Ганчарик. За півдармо набуті коні, корови перепродує відтак за грубі гроші по сусідних місточках на ярмарках, щоби хоч тим робом дорівнати многим, малопольським „кресовим промисловцям“ та добитись скоро міліонів. *В.*

Медуха пов. Станиславів.

Віднова життя.

Підчас війни знищено в Медусі читальняний будинок, осередок культурно-просвітного життя, яке через те й завмерло. І довго-предовго сумував наш читальняний будинок, до недавна дрімали люде. Аж ось дня 7. липня ц. р. оживились полупані, діраві стіни читальняні, залунали веселі голоси людей, що виповнили будинок. Це заходом недавно до нас прибувшого о. Прокопа Максимюка відбулися загальні збори читальні в ціли віднови культурно-просвітного життя. Горячі бесіди згаданого душпастиря, пп. Якова Попеля, учителя з Довгополя, та Михайла Геви, ст. філ. з Межигірців, зворушили спомини, нагадали обовязки. Проснувся нарід, хоче знову жити. Вписуються гуртом в члени—вже звиш 100, завязується хор членів 37, гуртується аматорський кружок, членів 15 — оба під проводом о. Максимюка, якого вибрано на голову читальні. І віджила давна слава села. Жаль нам тільки, що нас в селі вже так мало, бо більша половина села Поляки. Більшість їх, се наша рідна шляхта, котра відцуралась віри батьків, покинула свій обряд — а з ним і національність. — *В.*

Щепятин, пов. Рава руська.

Семий місяць „w toku załatwienia“

Громадяни с. Щепятин, равського повіту, внесли 15. грудня 1921 р. до Львівського Воєвідства подання о затвердження статутів для читальні „Просвіти“ в їх селі. На це перед шести місяцями одержали з равського Староства таке письмо:

Starostwo w Rawie ruskiej
L. 33194|21
Rawa ruska, d. 3. stycznia 1922.
Do
Pana Mikołaja Tywończuka i Tow.
(na ręce pierwszego)
w Szczepiatynie.

Odnośnie do podania Panów o zatwierdzenie statutów Twa „Czytelni Proświty“ w Szczepiatynie, która to sprawa jest w toku załatwienia oznajmiam, że w myśl postanowienia §. 6. ust. z dnia 5. maja 1869. Dz. Ust. austr. Nr. 66. nie wolno Towarzystwu rozpoczynać żadnej działalności przed uzyskaniem zezwolenia Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie, do czego zechcą Panowie zastosować się z całą ścisłością.

Starosta
Krzyszkowski m. p.

4. мая 1922 р. в повисшій справі внесла філія „Просвіти“ в Угнові через староство в Раві руській урґенс з просьбою о приспішення затвердження статутів та до нині не видно їх успіху.

Значить — у нашій „Małopolsce“, щоби діждатися так благої річи, як затвердження або незатвердження статутів читальні на селі, треба ждати таки більше як пів року.

Тернопільщина.

Культурно-освітний рух.

Село Лучка не дуже потерпіло від світової війни, а проте попало в занепад з погляду освітно-культурного. Аж недавно заходом Вол. Мартиневича з Микулинець, відновлено тут чит. „Просвіти“. Дня 9. ц. м. відбулися загальні збори при участи численних громадян обох полів і гостей з околиці. В члени вписалось 50 громадян. До виділу вибрані П. Трембач, Ф. Тихоступ, М. Гноєвий, П. Оленюк і П. Тихоступ. Післано передплату на „Гром.

Вістник", „Письмо з Просвіти" і „Землю і Волю". — Заходом тогож гр. м. Мартиневича відновлено також чит. „Просвіти" в Кривках, де загальні збори відбулись дня 21. мая ц. р. Запренумеровано українські газети і засновано аматорський кружок. Є надія, що освітно культурна праця піде в обох селах широким руслом.

Самбірщина.

Невідрадна проява. — Приватний учительський семинар.

Незаперечна це правда, що нарід може двигнутися і відродитися поширенням освіти. За сим кличем пішов і наш повіт перед війною. Населення повіта слало своїх дітей до шкіл в Самборі, яких було по всіх школах понад тисячка. Була не тим відраднійша проява, що посилали навіть дітей в 7 і 8 році життя, щоби перейшовши міську школу, могли іти до гімназії, школи виділово, а відтак до учительського семинара. Та мимо всіх заходів Самбір не міг добитися своєї середної школи, а мусів 4-кл. вдоволитися школою вправ і утраквістичним учит. семинарем, причім число молодіжи зростало з року на рік.

Цей стан змінився основно в часі війни, а що гірше не наступила ще досі поправа. Процент нашої молодіжи по всіх школах в Самборі упав разячо. Колиб ми навіть дочислили і тих, що учаться в Перемишли і у Львові, то в порівнанню з передвоєнним станом, одержимо ледви третину. Це сумна проява, на яку звертаємо увагу населення повіту.

Належало надіятися, що многі побуваючи підчас війни по ріжних краях, зрозуміли вагу освіти, приглянулися життю других народів, тож набувши ширшого світогляду, не залишать своїх дітей без науки. Одначе сподівання в нашім повіті поки-що завели. Тому обовязком нашого духовенства, як учителів релігії по школах і учителів є вибрати спосібних учеників і заохотити родичів до посилання їх на дальшу науку. До гімназії належить висилати найспосібнійших, а прочих спрямувати до 7 клясових початкових шкіл, з яких переходили би діти до учительських семинарів і ріжного рода фахових і промислових шкіл, які в нинішних часах можуть їм запевнити скоро добре і незалежне становище.

Не меншу вагу в нинішних часах п винні ми звернути на женську молодіж. Цілий шмат землі, обіймаючий повіти турчанський, старосамбірський, самбірський, рудецький і дрогобицький не має ні одної більше клясової дівочої школи, в котрій би женська молодіж могла побирати початкову освіту. Родичі, що бажають дати своїм дочкам бодай середне образовання, мусять їх слати на науку до Львова або до Перемишля, що получене є з великими коштами. Коли порівнаємо число женської молодіжи, яке побирає середне образовання у Поляків і Жидів з нашим, побачимо зникаючо мале відношення.

Цей стан спонукав самбірський кружок У. П. Т. до отворення з роком 1921|2 приватного учительського семинара. В біжучім шкільнім році отворені вже два перші курси семинара. Отворенням сеї школи уможливлено женській молодіжи згаданих повітів побирати середне образовання, яке заразом дає їй хліб в руки.

Розвиток цеї молодої інституції залежатиме від морального і матеріяльного підпертя ширшого загалу українського громадянства.

Т. Б.

Платіть партійний податок!!! Присилайте на адресу! „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, Ринок 10, вип. кн. ч. 5.000. Жертводавці покище 500 мп. будуть оголошені поіменно!!

ТЕЛЕҐРАМИ.

Самовбийство убийників Ратенава.

Галле н. Салею. (ПАТ.) Вольф. Убийників Ратенава вислідили вчера кримінальні урядники в Галле. Убийники укривалися на замку Салек біля купелевої місцевости Цесен. Оба злочинці, бачучи, що не зможуть вратуватися, відібрали собі життя вистрілами з револьверів.

Полагода політ. кризи в Німеччині.

Берлін. (ПАТ.) По донесенням часописів, політична криза, що тривала в Німеччині від дня вбивства Ратенава, полагоджено вчера. Нині парлямент ухвалить закон про охорону републики більшістю 2|3 голосів, потім зачнуться ферії. Завдяки цьому оминулося розвязання парляменту. На корисну розвязку кризи вплинуло рішення, ухвалене на вчерашньому засіданні независимих соціялістів. Згідно з тим независимі голосуватимуть на нинішньому засіданні парляменту за прийняттям закона про охорону републики, в його первісній стилізації. Рівночасно постановила партія независимих дати соц.-демократичній партії відповідь щодо предкладаної цією партією фузії фракції независимих з парляментарною фракцією соціялістів більшости. По донесенням правих часописів, до компромісу між обома соц. партіями дійшло під враженням заповідження створення спільного фронту міщанських партій.

Айльвезе. (ПАТ.) Радіо. Парлямент прийняв в 3. читанні закон у справі примусової позички й ухвалив відложити наради до 17. жовтня. Внутр.-політ. кризу полагоджено так, що рішення в справі „ко перації праці" і реконструкції кабінету відложено до осени.

Розправа проти вбийників Вілсона.

Ліфилд (ПАТ.) Сьогодні починається розправа проти вбийників марш. Вілсона.

Всеславянський хліборобський конґрес.

Прага (ПАТ.) Чеські часописи доносять, що в жовтни ц. р. відбудеться в Празі всеслав. хліб. конгрес при участи делеґатів хліборобської чехословацької, югословянських, болгарських і польських партій.

Грецько-турецький конфлікт.

Ліфилд (ПАТ.) Радіо. „Дейли Телеграф" пише, що ані Туреччина, ані Греція не годяться на конференцію в Бейкос. Туреччина домагається, щоби конференція відбулася в Мірамаре, Атенах або в Букарешті.

РІЖНІ ВІСТИ.

Проти Сканцера і його політики.

„Пополо д' Італія" виступає остро проти мін. Сканцера і проти Англії. Осуджує строго вже саму думку виїзду Сканцера до Льондону, де його ніхто не ждав і не хотів бачити і де довго мусів допрошуватись авдієнції. В політичних італійських кругах зачинають питатися, чи та ультра-англійська гра заслуговує на італійську свічку. Наша закордонна політика — пише денник — є опанована через один обєкт: Льондон. Для п. Сканцера не має инших сил, инших інтересів в европейській і світовій грі: є тільки Льондон. Зовнішна італійська політика є властиво англійською політикою. Дотепер продавав нам Льойд Джордж тільки дим і став майстром в тій ідеольогічній торговлі димом.

На день перед відкриттям ґенуенської конференції пущено вістку про англійсько-італійський союз. Не був це навіть договір, навіть звичайне зобовязання, були це тільки порожні слова і нічого більше. Міністер Сканцер є за багато Европейцем і забуває бути Італійцем.

Подібно висловлюється „Джорнале д' Італія" підчеркуючи, що співпраця Риму з Льондоном не може означувати „неволю" і Італія мусить боронити свойого становища з подвоєною силою.

Як йдуть поголоски, в італійськім парляменті готовиться зі сторони правиці велика обструкція проти мін. Сканцера.

Фінансовий дефіцит Ватикану.

Пат. доносить з Риму, що фінансовий заряд Ватикану усталив дефіцит у висоті 8 міліонів лірів. Дефіцит цей спричинила допомоґова акція папи Венедикта XV. підчас війни. Теперішний папа приказав зарядити відповідні ощадности.

Мають досить.

„Журналь де Деба" пишучи про гаґську конференцію остерігає, щоби після гаґських досвідів, не входити в ніякі переговори зі совітами, не давати їм капіталів що скріплюють їх панування, приготовити натомість цілий плян і середники помочі, які можна би примінити після упадку совітів. Без серіозної анкети не можна в Росії нічого перевести.

Поширення залізничого страйку в Америці.

Аґ. Райтера доносить з Чікаґо, що страйк залізничників в Америці грозить дальшим поширенням. 25.000 палячів і машиністів, що працюють у варстатах одержали припоручення здержатись від праці. Американський міністер війни приказав військовим відділам в Ст. Антоніо переняти охорону залізничих шляхів, в разі коли місцева влада не зарядить охорони на власну руку. Провідники страйку, відкидують всяку дорогу компромісу і заявили, що вернуть до праці тільки тоді, коли їх домагання будуть приняті.

Затрата документів.

В Шпандаві згинули в невідомий спосіб ріжні документи, що відносилися до скількости зареєстрованого оружя в Німеччині. Міжсоюзна контрольна комісія вислала в тій справі острий протест на руки німецького уряду.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

Беріть на розум!

По українських громадах Східної Галичини вештаються емісарі польської Дирекції взаїмних обезпечень і на власну руку в супереч законови вводять асекураційний примус, переводять оцінки будинків, ладять якісь списи і т. и.

Ломання закона „примусовцями" заставило польських законодавців покласти край цьому і польське мін. скарбу проголосило у цій справі ось такий розпорядок:

„Ogłoszone w dzienniku ustaw R. p z 29. czerwca 1922 poz. 423 rozporządzenie Ministra skarbu postanawia w § 5 iż dostarczenie gminom w województwach małopolskich przez polską Dyrekcję ubezpieczeń wzajemnych rejestrów poborowych, przewidzianych w § 2 rozporządzenia z 23. XII. 1921 nastąpić może dopiero na zasadzie decyzji Rady Nadzorczej P. D. N. W. ukonstytuowanej w myśl § 3 rozporządzenia z 29 VI. 1922 i art. 18 ustawy z 23. VI. 1921 r. t. j. uzupełnionej członkami wybranymi przez Radców ubezpieczeniowych z Małopolski.

Ponieważ zaś w myśl § 2 rozporządzenia z 23. grudnia 1921 poz. 34. Dz. u. r. p. z r. 1922 przymus ubezpieczania $^2/_3$ części szacunku spalnych części budynków w Polskiej Dyrekcji ubezpieczeń wzajemnych rozp czyna się w każdej gminie z chwilą dostarczenia przez P. D. U W. zwierzchności gminnej rejestrów poborowych, przeto przymus ten odroczonym został aż do decyzji Rady Nadzorczej ukonstytuowanej w sposób wyżej podany Do ukonstytuowania takiej Rady potrzeba zaś przeprowadzenia wyborów Radców ubezpieczeniowych w Małopolsce i wybrania przez nich członków Rady Nadzorczej Polskiej Dyrekcji Ubezp. Wzaj. Do tego czasu musi być wstrzymanem przymusowe ubezpieczanie budynków przez P. D. U. W. a działalność jej małopolskich oddziałów ograniczoną została do samych czynności przygotowawczych i sporządzenia rejestrów poborowych. Oszacowanie budynków nie powinno się odbywać przed dokonaniem wyborów Radców ubezpieczeniowych, albowiem ci powołani są do interwencji w razie sporu co do wysokości oszacowania.

„Коротко і ясно сказавши, „малопольські" експозитури польської Дирекції обезпечень не правно і протизаконно розпочали у нас вже тепер свою діяльність і втягнувши необовязаних до такої роботи громадські уряди, насильно приноровлюють примус.

Українські громади повинні витягнути консеквенції з повищого розпорядку.

Не від речі буде пояснити, що польська Дирекція обезпечень взаїмних є приватною інституцією, а не державною, як дехто думає.

Як кождому иншому асекураційному товариству, так і польській Дирекції обезпечень вільно заключати добровільні обезпечення ніде необезпечених будинків, але не має права втягати до того громадських урядів, чи навіть поліції, та ще й примінювати насильство і примус.

Коли закон про примус увійде в життя, тоді експозитурам вільно буде примусово обезпечувати будинки, але лише такі, що необезпечені де инде, бо закон в кінцевім арт. 42. виразно постановляє, що асекураційний примус на будинки, обезпечені де инде, не поширяється так довго, поки там обезпечення статутово не буде розвязане, значить не буде виповіджене обезпеченим членом або обезпечаючим Товариством, одначе не аґентом польської Дирекції чи иншим функціонарем.

Знаменні є декотрі постанови у нас ще необовязуючого закона про примус з 23. червня 1921 р. Арт. 8 постановляє, що державний скарб не одвічає за страти польської Дирекції обезпечень, отже і за винагороду огневих шкід.

Арт. 12. каже, що державний скарб ставляє примусові асекураційні праці на рівні з державними податками, які будуть стягані з обезпечених дорогою безспірних екзекуцій ще й з 1% місячним додатком проволоки.

На основі арт. 13. річні надвижки висків будуть ужиті на творення резервових капіталів, і не буде звороту членам, як в инших на взаїмности опертих асекураційних товариствах, за то по думці арт. 14. у випадках страт, примусові обезпеченці будуть мусіти їх покривати додатковими надплатами.

На будинку Ставропигії, адміністрованім тепер польськими комісарями Третяком і Лаголою видніється таблиця польської Дирекції обезпечень, видимий знак приміщення там східно-галицької експозитури. Маймо надію, що заки закон про примус увійде в життя, не буде ні одного українського будинка необезпеченого в „Дністрі", а червоно-біла таблиця з орлом лишитися лише прикрасою старинних мурів Ставропигії.

Я. Крі

НОВИНКИ.

— Українські полонені в Румунії. В Румунії находиться тепер 14. старшин і 32 підстаршин та стрільців УГА., інтернованих в таборі Орадеа-Маре. Частина з них находиться в таборі, инші на роботі. Всі вони стоять під опікою Місії УНР. в Букарешті. Відносини української команди табору, особливож команданта, підполковника армії УНР. Порохівського, а навіть Дипльоматичної Місії УНР. в Букарешті до Галичан неприхильні. Матеріяльні відносини полонених тяжкі. („У. Пр.")

— Глиняне містечко. Українсько-жидівське місточко Глиняни (Поляків начислюється 700 душ) славне зі своїх килимів і допотопних мамутів, славне і дечим иншим. От „Народний Дім" будують вже 10 літ з горою та годі його побачити. Вправді поселилися меткі люди, що цілою кишенею прилягли до народної роботи та і ті не можуть справи рушити з місця. А щоби не зражувати собі сусідів то послугуються навіть між собою перепискою в польській мові. І то не хто будь: Ось пишуть директори української каси позичкової (а вживають з „ощадности" польської печатки) о. Бачинський, п. Тимняк і п. меценас д р М. Рибак дня 12. б. с. р. ч. 529|22 до о. Садовського М. місцевого пароха не думайте, що в есперанто але в польській мові.

— Пожежа у Львові. Дня 18 липня при вул. Сапіги ч. 21 у Львові вибухла пожежа. Згорів дах, вартости 4 міліонів марок п. Арештовано Анну Заячківську в підозрінню о підпал.

— Погроми Жидів в Мінську. В Мінську вибухли антижидівські заворушення. Згинуло 4 Жидів а 10 було ранених.

— Австрійський конзуль у Львові. Австрійський конзулят у Львові відновив свою діяльність при вул. Баторія 14. готель „Австрія".

— Бандитизм на Поділю. Минулого тижня вертало зі Скали над Збручем до Мельниці кількох купців. Біля села Нірви напали на купців бандити і ограбили 100 тисячів марок, 200 долярів та деякі дорогі річи. При відході бандити стріляли до купців і поклали на місци трупом візника Г. Гершковича. Поліційне слідство не дало успіху.

— Велика авантура. Мешканці вул. Жерельної у Львові були вчера свідками великої бійки між злодіями. Недавно випущений з вязниці С. Дидиньскі кинувся з ножем на свойого товариша А. Сенюка, а коли в його обороні станув візник, то бандити кинулись на нього. На поміч візникови прийшли його знайомі і на вулиці счинилась крівава боротьба між товпою візників і злодіїв. Цілу авантуру закінчила поліція, яка арештувала 9 осіб.

— Іще відгомони конскрипції. В листопаді, минулого року, громадянин Лев Ліщинський з Чорного Острова вніс до староства в Бібрці просьбу о свідоцтво ідентичности. Староство відмовилось дати карту ідентичности тому, що згаданий не виповнив конскрипційної листи.

— Виновники атентату на Мілюкова перед судом. Дня 7. ц. м. покінчилася в Берліні чотиродневна розправа проти виновників атентату на Мілюкова і убийників Набокова — Шабельского і Таборицкого; по переслуханню свідків, промовах прокуратора, приватних обвинувателів і оборонців, предсідатель прочитав 21, запитів звернених до присяжних суддів, з яких основні потверджено. А саме суд усталив, що двох заприязнених зі собою царських старшин Шабельский і Таборицкий приїхали 7. марта ц. р. з Монахова, центра російського монархізму, до Берліна на відчит Мілюкова з заміром позбавити його життя. Вони вирішили, що ніхто инший а кадет Мілюков винен розпадови Росії і за це присуджена була йому смерть. В дійсности заговірники прийшли до салі, де відбувався відчит особно з тим, що Шабельский мав виконати атентат а Таборицкий йому помогти. Коли Шабельский стрілив невлучно до Мілюкова, в обороні прелегента станув редактор „Руля" Набоков, що повалив Шабельского на землю. В допомогу приятелеви прийшов Таборицкий, який почав стріляти, при чому убив Набокова а кілька осіб з публики поранив. Оба обжаловані опиралися арештованню при ужиттю револьверів. Супроти потвердження основних питань суддями присяжними що до вини обох, засуджено Шабельского на 12 літ примусових робіт, а Таборицкого на 14 літ з вчисленням слідчої тюрми. Підсудні застерегли собі час до надумання.

— За „статистику" Сх. Галичини. Пресове бюро ЗУНР. помістило в чеських часописах ось-таку нотатку: „З польського боку подається праській пресі статистичні дати населення по народностям в Польщі й в землях обсаджених Польщею, на підставі спису населення, переведеного сього року польськими урядами. Закритою метою сього є викликати здогад, що Сх. Галичина не є краєм українським, але мішаною територією. І так в зіставленню означується з поміж трьох східньо галицьких воєвідств одно навіть з польською більшістю. Львів виказує буцім 56·1 прц. польського, а 43·9 прц. непольського населення. Воєвідство тернопільське — з польською меншістю 43·3 прц. Лиш воєвідство станиславівське наводиться з великою українською більшістю 78·2 прц. Однак ціла та статистика є тенденційна і сфалшована. Українське населення бойкотувало взагалі польський спис населення. Тому не обнято списом понад 600.000 Українців. Польські конскрипційні комісарі виповнювали переважно самі конскрипційні аркуші за Українців. В рубрику „польської народности" попали всі Українці римо-католики та велика часть Жидів. В дійсности виказав спис населення з дня 31. грудня 1910, — послідний спис за Австрії — у Східній Галичині слідуючі числа: всього населення 5,317.158, з того римо-католиків 1,350,856, Жидів 659 706, а протестантів та инших 34.397. Наводимо при сім висліди спису по віроісповіданням, бо статистику по розговірній мові вже тоді під польською управою краю поправлювано в користь Поляків. А що всі греко-кат. у Східній Галичині, як відомо, є української народности, то число 3,272.199 становить мінімум українського населення у Сх Галичині. До сього треба одначе причислити Українців римо-католиків, в наслідок чого загальне число Українців на підставі безсумнівного стверджения виносить 4,055.000 то є 74·4% всього населення. Анальогічні числа для Поляків, Німців і Жидів є: 659·000 (12·1 прц.) Поляків, 670.000 (12·3 прц.) Жидів, 65.000 (1·2 прц.) Німців". — В повищій нотатці вкралася друкарська ошибка: замість 1.350.856 римо-католиків, як ми справили, видруковано у „Венкові" греко-кат., через що всі обчислення стають відтак неясними. — О. Б.

— Карло Габсбург декорований хрестом хоробрих. Останнім наказом польського міністерства військових справ, декоровано Карла Габсбурга хрестом хоробрих. Карло Габсбург є сином Стефана Габсбурга з Живця. По упадку Австрії він вступив до польської армії і дослужився степеня полковника.

— Ростинність на Марсі. Французькій академії наук предложив Яррі-Дельож висліди своїх помічень на Марсі. Наводить він займавий доказ, що Марс має подібні кліматичні умови як земля. Ствердив іменно зовсім певно, що темні пятна планети зміняються в красках, а зміни сі повторюються в правильних відступах та появляються завсіди при зміні пори року. Також розміри пятен підлягають змінам, раз більші, раз менші. Се помічення підпирає гіпотезу, що на Марсі є ростинність, яка оживає й завмирає в певній порі року. (Venkov).

— Загадочне убийство. В лісі біля Польної в іглявськім повіті в Чехословаччині знайдено 10. с. м. зовсім нагого трупа молодої, здорової, дорослої дівчини, якої плекані нігті й неспрацьовані руки вказують, що походила з богатшої родини. В околиці вона невідома. Має знак від удару тупим знарядом на потилиці, дірку в лівій скрані й прорізану жилу на шиї. Тіло не має крови. З огляду, що в тій самій місцевости поповнив морд на дівчині свого часу голосний Гільзнер, якому закидувано ритуальний морд, зродилося підозріння, що й в теперішньому випадкови сталося щось подібного. Справа досі невияснена. (Venkov).

— Обмеження продажі алькоголю. „Dziennik Ustaw" ч. 51. поміщує новий розпорядок в справі обмеження продажі алькоголю. Згідно з цим розпорядком продукція і довіз напитків, які мають понад 45 прц. алькоголю заборонятеся. Заборона не торкається продукції спірту призначеного для закордону. Пиво, яке має до 25 прц. алькоголю не підлягає обмеженню.

— З хроніки випадків. Недільна буря потягла за собою жертву в життю одного селянина з Зарудець під Львовом, що тікаючи полем перед дощем, впав пораженний громом. — Трагічний випадок потяг за собою життя одного зі зразкових духовників львівського округа, О. Мацюрака з Дорошева, який помер минулої неділі закусаний власними бжолами.

— В особові чвари. Від довгого часу ширено між громадянством з уст до уст, а навіть при помочі преси підозріння проти д-ра Дениса Лукіяновича, що він є на услугах ДОГ., як також, що він стоїть у зносинах з видавцями „Рідного Краю", „Хлопської Правди" і тим подібних рептильок. Щоби цьому зробити стрим, Секретаріят Української Радикальної Партії перевів на просьбу покривдженого в цій справі докладні доходження і предложив весь матеріял ширшій управі УРП., яка на своїх нарадах у Львові дня 9. липня 1922 весь матеріял переглянула і оцінила та переслухала д-ра Дениса Лукіяновича. Сконстатовано одноголосно, що піднесені проти д-ра Дениса Лукіяновича заміти є нестійні. — За Секретаріят УРП. — *д-р Салагуб.*

На українські сироти! Навязуючи до нотатки п. з. „Без коментарів" поміщеній в 118 ч. „Громадського Вістника" з д. 18. липня 1922 духовенство милятинського деканату взиває о. Івана Рудовича зі Львова, щоби до кінця цього місяця зложив в Адміністрації „Гром. Вістника" 50.000 мп. на українські сироти.

::АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСЬКА РОБІТНЯ::
ПЕТРА СЕНЮТИ
Львів, вул. Петра Скарги ч. 1
Приймає всілякі роботи входячі в обсяг малярства, т. є. малює образи, церкви, театральні салі, декорації, комнати, також писання шильдів. Виготовляє пляни на іконостаси солідно і по приступних цінах. Прийме також хлопця найрадше сироту до науки декораційного малярства до літ 16 і кімнатного челядника. 1—?
113
Свій до свого!

Лист до Редакції.

До Редакції „Громадського Вістника" у Львові.

З приводу замітки на адресу віденського Союза „Голодним України", в ч. 112. Вашої газети не відмовте надрукувати отсе пояснення. Віденському Союзови „Голодним України" добре відоме фактичне становище Українського Наукового Товариства в Київі і його взаємовідносини з Академією Наук. Союз „Голодним України" одержав свого часу повідомлення про порядок, уставлений президіями обох наукових інституцій для розділу підмог, адресованих для членів чи то Академії Наук, чи Наукового Товариства. Для відома редакції долучаємо при сьому копію подяки членів Наукового Товариства за одержані посилки. Таким чином побоювання автора замітки, що посилки, адресовані членам Наукового Товариства до них не доходять, безпідставні. Союз „Голодним України" старається послужити своєю помічю найщиршим кругам українських культурних робітників, поруч з тим, скільки засоби позволять, взагалі населенню України.

З поважанням за Союз „Голодним України":

М. Грушевський, Юр. Тищенко, д-р Дмитро Левицький.

До Комітету „Поміч Голодним" у Відни Порцеляннгассе 19. І.

Особи, що одержали подарунки з посилки, надісланої Науковому Товариству Комітетом „Поміч Голодним": Антонович, Берло, Добровольський, Соколовський (богатнік), Стебницький, Різниченко, Паночіні, Квітка, Курило, Яната та инші (коло двох десятків) складають Комітетови свою подяку і прохають і на далі надсилати: мило, какао, сахарин, пера, олівці, панчохи, макарони, голки, нитки то що. Дуже треба білизни, одежі й взуття, але можливо се важче спровадити.

З доручення працьовників Академії Наук і Наукового Т-ва.

Романович Ткаченко.

Київ, 5. VI. 1922. В. Підвальна 36 8.

Промітка: Посилку надіслано за гроші, одержані проф. Грушевським з Америки.

Рух в українських товариствах.

З життя Театрального Гуртка на Замарстинові.

Театральний Гурток при читальні „Просвіти" в Замарстинові працює завзято, а висліди сеї праці неабиякі. Гурток, що за короткий час свойого істнування зріс до числа близько 30 членів-аматорів, дав знову за місяць червень ц. р. два „Вечори сміху", один у власній сали на Замарстинові, а другий в сали читальні „Просвіти" на Клепарові. На програму першого вечора зложилися 3 одноактівки: „Медвідь" Чехова, „Не повелося" Давидович-Кренжаловського і актуальний жарт на тему помочі голодуючим на Україні п. з. „Засідання Комітету". Жарт, написаний для гуртка п. Петром Мурським, мав за завдання візвати слухачів до складання жертв в користь „Голодуючим", що теж вповні вдалося, бо і на однім і на другім „Вечорі" зібрано в той спосіб осібно кілька тисяч на „Голодних". На першім „Вечорі" співав крім сего п. Вербицький прегарні куплети, а на Клепарові додано до програми ще й „Зразкового мужа" п. Стадника.

Дня 2. липня ц. р. відбулося в читальні Замарстинова торжественне посвячення нової сцени, якого доконав о. Новосад, що в промові, яку виголосив до зібраних, підніс велике значіння маленької аматорської сценки так для самого Замарстинова як і для загально-народньої справи.

Вечером відіграв театральний гурток штуку Т. Шевченка п. з. „Назар Стодоля". Вистава, підготовлена і відіграна прямо з пієтизмом зробила велике враження. Гарна, нова обстановка, прегарні, оригінальні, козацькі убори, співи при музиці і танці зложилися на цілість гідну кращої дещо сцени. Яке було велике заінтересовання сею виставою, свідчить хочби те, що вже на кілька годин перед виставою були білети зовсім випродані. Саля була виповнена так, що богато людей відійшло домів з браку місця

Аматорів викликувано по кождій дії кількакратно на сцену.

Онодї виставив гурток комедію Зіневича „Пан Штукаревич", що як і попередні вистави вийшла зовсім гарно. Підготовка була старанна, що слідно було навіть у малих рольках. До дяка і дячихи, що відограли свої трудні ролі типово, достроювалися дуже добре Дзядзюра, Штукаревич, Кокорудзяк і инші. Гарно випали теж сцени школярів. Вистава йшла як звичайно при виповненій салі.

Гурток заповів на програмах новий „Вечір сміху" на 30. липня з новою програмою, крім того приготовляється „Наталку Полтавку".

Осібно згадатиб про свято, яке мало місце 12. с. м. з нагоди імянин режисера гуртка П. Мурського, якому вручено великий портрет і китиці цвітів від аматорського гуртка і Виділу читальні. — *О. В.*

---

†

о. Селевин Мацюрак

парох Дорошева

помер дня 15. липня 1922, по короткій а тяжкій недузі в 54 році життя.

Похорони відбулися дня 17. ц. м. в Дорошеві.

118 в. й п. 1-1

ЖЕРТВИ

Рідна Школа:

О. Ю. Гранківський 100, чит „Просвіти" Рунґури 500, О. Гапанович 100, І. Бородайкевич 450, о. В. Лозовий 100, Т. Собуцький 300, Г. Шевчук 200, Р. Вульчак 500 і 500, А. Бойчук 350, О Бойчукова 350, д-р І. Боцюрко 3000, чит. „Просвіти" Жизномір 600, і 800, о. І. Винницький 100, С. Царик 500, о. В. Андрухів 300, О. Реґет 100, укр. кат. уряд пар. Саджава 3224, о. П. Городецький 1000, о. Т. Соневицький 1000, І. Ладій 300, чит. „Просвіти" Чортовець 500, Л. Томашівський 1000, В. Сімків 500, С. Стефанишин 300, о. Г. Калимон 1000, д-р С. Мудрецький 1000, П, Олексюк 100, М. Гаєвий 5500 коляда, А. Лоника 300, С. і В. Цюцюри 200, К. В. Будзяки 200, чит. „Просвіти" Кобаки 2020, о. Ф. Згорнакевич 500, М. Пащак 2500, А. Ігнатишин 200, З. Сена 300, П. Щирба 100, Б. Шулякевич 4500, Юр. Мізь 1000, о. В. Олексин 500, В. Скрипничук 300, І. Матейчук 100, о. С. Гарасовський 100, Б. Загайкевич 300, о. О. Тустанович 200, о. С. Метелля 500, о. О. Лозинський 2000, Ф. Галабурда 500, о. В. Сухий 500, І. В. М. Кончаковські 330, д р І. Ганкевич 500, В. Паздрій 200, П. Гайда 200, І. Бородайкевич 300, В. Возняк 200, І. Лисак 1000, П. Малецький 100, о. Е. Лисинецький 1000, Школа Горожанка 200, О. Литвинко 500, М. Мінц 50, о. В. Скоробогатий 500, І. Твердохліб 1400, чит. „Просвіти" Ришкова воля 500, І. Мандзюк 500, д-р С. Чикалюк 500, П. Нижник 200, О. Гардецький 200, М. і О. Гардецькі 300, Б. Охримович 1000, інж. В. Ремеза 1000, П. Гумецький 200, чит. „Просвіти" Зарваниця 300, о. П. Бачинський 500, А. Галамай 2000, А. Віртик 100, В. Мурович 100, П. Ольшанська 200, П Стецишин 100, Т. Стемпецький 500, Т. Павлюк 100, о. І. Мінко 100, С. Себунчак 2000, В. Остапчук 100, І. Панчак 100, о. Я. Яхно 100, Т. Сімківна 100, В. Фецяк 50, о. Г. Хамчук 200, о. І. Яросевич 100, О. Стеранка 200 А. Сумик 100, М. Новосадський 50. Г. Домків 200, П. Хлистун 200, І. Онуфрик 600, О. Яремкевич 1000, о. Т. Цегельський від Й. і Т. Ситник з нагоди золотого весіля В Божагора 300, Т. Вереха 800, В. Комарницька 100, П. Коненко 300, чит. „Просвіти" Корналовичі 1000, Л. Томашівський 100, Я. Гуньовський 200, Н. Ґеденський 1000, Д. Михальчук 200, З. Попович 300, М. Ґрубрин 300, о. В. Андрухів 300, о. М. Клюк 200, В. Ярош 700, П Вигнанський 300, о. Ю М. Присташ зб. 3263, о. Д. Грабель 100, Ю. Червинський 100, чит. „Просвіти" Долиняни 8710, Л. Братик 200, Ф. Кметюк 656, М. Кручай 100, Л. Бадлюк 200, І. М. Коцюба 200, о. С. Шпіцер 100, Г. Сендецький 300, П. Кокоцький 300, К. Шлапинська 100. о. С. Левицький 100, І. Завадович 220, І. Варчак 200, Д. Дидик 200, А. Бачинський ветеринар 300, П. Федишин 1000, О. Леґедза 100, чит. „Просвіти" Велдіж 5000, о. В. Кулик 300, А. Фанок 100, Т. Негребецька 600. П. Кречаняк 600, Г. Стеранка 500, д-р Т. Соневицький 200. чит. „Просвіти" Гайворонка 500, Е. Косач 200, І. Роздільський 100, В. Солик 1000, о. М. Ґалянт 50, Т. Татарський 1000, І. Козіцкий 100, чит. „Просвіти" Верчани 1000, О. Вавришко 100, О. Вальчик 50.

Голодній Україні

зложили в Краєвім Союзі Кредитовім на вкл. кн. 6.544 в мп.: по 400 Боднарук Петро Костюк Мих., Юр. Лейбюк, Мих. Левацький, Дм. Поварук, Ник. Щербюк, Парас. Щербюк, по 300 Мих. Бондарук, Вас. Брищук, Пет. Гуменюк. Ник. Дідик, Никол. Костюк. Ник. Лейбюк, Анна Неільчук, Дм. Оленьчук, Струк Дм., по 200 Анна Абрамюк, Ів. Брищук, Мар. Дячук, Олена Дідик, Кройлюк Анна, Іл. Лейбюк, Вас. Лейбюк, Гн. Настасюк, Ів. Слизинський. Марія Попович, по 145 Анна Лейбюк, Бакай Олена 130, 120 Олена Поварчук, по 100 Бакай Василина, Бакай Пет, Вас. Боднарук, Юр. Білоус, Ів. Білоус, Іл. Буратчук, Боднарчук Катерина, Ванчуляк Дмитро, Ванчуляк Онуфрій. Ванджура Стефан, Грищук Вас., Грищук Анна, Олена Грищук, Дм. Грищук, Гринюк Ілько, Гуменюк Ник., Гринюк Ів., Івасишин Петро, Парас. Івасишин, Івасишин. Костюк Олена, Костюк Мих., Ковцуня Петро, Ковцуня Василь, Костюк Михайло, Костюк Катерина, Костюк Петро, Костюк Михайло, Ковбель Евдоха, Лейбюк Дмитро, Лейбюк Анна, Левкун Катерина, Неільчук Андрій, Струк Петро, Тирський Дмитро, Татарчук Настя, Томчук Олена, Петрус Йосиф, Поварчук Іван, Проскурніцький Іван, Щкрумеляк Петро, Щкрумеляк Микола, Вас. Шкрумеляк, Дм. Шкрумеляк. Ясько Никола. Инші менш як 100 мп. Загальна сума 114.000 мп.

1. Збараж: 117·178 мп., пшениці 25 кґ., жита 269 кґ., ячменю 25 кґ., гречки 103 кґ., гороху 19 кґ., бараболь 194 кґ. збірка в церкві Успенській 8.400 мп., збірка в церкві Воскресенській 19.735 мп. — 2. Базаринці: 10.540 мп., пшениці 5 кґ., жита 455 кґ, ячменю 3 кґ., гречки 233 кґ., гороху 80 кґ., муки 3 кґ. — 3. Тарасівка: 8.600 мп., жита 237 кґ., ячменю 23 кґ., гречки 100 кґ., гороху 45 кґ. — 4. Чорний ліс: жита 292 кґ. — 5. Чагарі збаражські: жита 322 кґ. ячменю 41 кґ., гречки 128 кґ. — 6. Добромірка: крім грошей, пшениці 212 кґ., жита 1730 кґ., ячменю 257 кґ., гречки 684 кґ., гороху 130 кґ., круп 34 кґ., полотна 80 м. і 36 шт. одежі. — 7. Лубянки низші: 6.350 мп., жита 400 кґ., ячменю 43 кґ., гречки 187 кґ., гороху 124 кґ., муки 5 кґ., круп 5 кґ. — 8. Синява: 5.350 мп., жита 230 кґ., ячменю 42 кґ., гречки 18 кґ., гороху 12 кґ. — 9. Симягівка: 600 мп., жита 141 кґ., ячменю 37 кґ., гречки 50 кґ., гороху 15 кґ. — 10. Лозівка: крім грошей, жита 589 кґ., ячменю 136 кґ., гречки 134 кґ., гороху 102 кґ., полотна 10 м. — 11. Стриївка: 22.345 мп., жита 779 кґ., ячменю 37 кґ., гречки 173 кґ., вівса 38 кґ. — 12. Тертлівка: крім грошей, пшениці 94 кґ., жита 706 кґ., гречки 268 кґ., муки 7 кґ., круп 2 кґ. — 13. Красносілці: 18.355 мп. — 14. Капустинці: 6.500 мп. — 15. Залуже: 9.400 мп., жита 445 кґ., ячменю 86 кґ., гречки 298 кґ. — 16. Кошляки: 2.500 мп., жита 388 кґ., гречки 168 кґ., муки 66 кґ. — 17. Шили: 9.600 мп., пшениці 60 кґ., жита 639 кґ., ячменю 115 кґ., гречки 254 кґ., гороху 91 кґ., круп 13 кґ., полотна 2 і чверть м. і 1 сорочка. — 18. Вернеки: 7 900 мп., жита 194 кґ., гречки 27 кґ., гороху 189 кґ. — 19. Клебанівка: 2.000 мп., жита 113 кґ., ячменю 34 кґ., гречки 50 кґ. — 20. Нове село: крім грошей, пшениці 45 кґ., жита 583 кґ., ячменю 63 кґ., гречки 215 кґ. — 21. Гущанки: жита 687 кґ., ячменю 100 кґ., гречки 300 кґ., гороху 255 кґ., круп 16 кґ., полотна 26 м. і 6 штук одежі. — 22. Лисичинці: 1.170 мп., жита 278 кґ, гречки 93 кґ., гороху 41 кґ. — 23. Голошинці: 2.500 мп., пшениці 31 кґ., жита 150 кґ., ячменю 33 кґ., гречки 162 кґ., гороху 5 кґ., муки 52 кґ. — 24. Шельпаки: пшениці 11 кґ., жита 287 кґ., гречки 38 кґ., гороху 22 кґ., муки 62 кґ., круп 20 кґ., 3 шт. одежі. — 25. Гнилички: 3.640 мп., пшениці 13 кґ., жита 319 кґ., ячменю 27 кґ., гречки 150 кґ., гороху 27 кґ. — 26. Лубянки висші: 500 мп., жита 523 кґ., ячменю 165 кґ. гречки 73 кґ., гороху 26 кґ. — 27. Романове село: 7.260 мп., жита 108 кґ., муки 10 кґ. — 28. Климківці: 19.100 мп., жита 332 кґ., ячменю 18 кґ., гречки 64 кґ., гороху 21 кґ. — 29. Розношинці: жита 360 кґ., ячменю 120 кґ., гречки 100 кґ. — 30. Ободівка: пшениці 35 кґ., жита 368 кґ., ячменю 23 кґ., гречки 126 кґ., гороху 28 кґ., полотна 22 м. і 1 шт. одежі. — 31. Черниховці: жита 715 кґ., ячменю 352 кґ., гречки 534 кґ., гороху 170 кґ. — 32. Сухівці: 1.600 мп., жита 192 кґ., ячменю 80 кґ., гречки 114 кґ., гороху 18 кґ. — 33. Козярі: 5 455 мп., пшениці 40 кґ., жита 178 кґ. гречки 61 кґ. — 34. Ліски: 12.170 мп., жита 50 кґ. — 35. Зарубинці: 6.610 мп. — 36. Дубівці, тернопільського повіту: 4.500 мп. — 37. Кобиля: 10.500 мп. — Всім жертводавцям складає Краєвий і Повітовий Комітет допомоги Голодній Україні щиру подяку.

В справі церковних дзвонів.

По страшних знищеннях війни звертались в послідних роках священики і громади до стов. „Достава" у Львові о спровадження їм церковних дзвонів.

На жаль ми не могли покищо вволити їх бажанню тому, що в повоєннім часі не стало доброго матеріялу на виливання дзвонів, а через те не могли ми мати запоруки солідного їх виробу.

Стоячи завсіди за тим, щоби давати нашим церквам лиш добрий товар, воліли ми виждати який час і достарчати відтак зовсім певний виріб.

Деякі священики не послухали нашої ради і замовили соб їдзвони на власну руку, але зробили дуже прикрий досвід, бо дзвони виготовлені в несолідній фабриці до року стратили голос, або навіть потріскали! Се нехай буде для других пересторогою, що дзвонів не можна де-будь замовляти.

Нині можемо подати до відома Всч. Духовенства і Громад, що стов. наше увійшло в порозуміння з такою фабрикою, яка дає нам повну запоруку доброго і тревалого виробу дзвонів.

Длятого від тепер приймаємо вже замовлення на дзвони і будемо доставляти їх в першорядній якости. 51 3—10

За стоваришення „ДОСТАВА" у Львові (вул. Домініканська 11):

о. Ал. Стефанович о. В. Лициняк.

НАДІСЛАНЕ.

Дуже важне для грошевих підприємств.

Бувший рахунковий офіцир, свідомий Українець, член „Народної Гостинниці" у Львові, Банку Гіпот. у Львові, Лемківського Банку в Новім Санчи і т. д., вступить **зараз з готовим капіталом 1,000.000 мп** (тимчасом) яко член до українського товариства (госп.-торг. підприємства, кооперативи і т. п.), що заложене на здорових підвалинах і має запевнену будучність просперування.

Услівя: 1) Оферент вступає до дотичного підприємства як директор (управитель) для умови.

2) Вільне помешкання (3—4 покої) в будові товариства або в тій самій місцевости.

Оферти запечатані найдальше до кінця липня 1922 р. для можности з білянсом за минулий рік 1921 слати до адміністр. „Гром. Вістника" у Львові, Ринок ч. 10., під зн. „Золота будучність 1871". — За тайну ручиться! 103 1—3

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Хто знав би що про **Луця Журовського**, стрільця УГА. 5. сокальської бриґади IV. сотні, котрий при відступі українських військ з Галичини пішов на Україну, зволить повідомити Василя Журовського, Свитазів, п. Сокаль. Заграничні часописи проситься о передрук. 109 1-2

Пан Михайло Бадлюк зволить явитися негайно у мене в бюрі в своїй власній справі. А. Г. 107 1—2

Дрібні оголошення.

ЦВІТИ: липи, бузини, (базнику), полевого маку, блавату, глухої кропиви і слизу, Листя: мяти звичайної і перцевої, підбілу і бориві властивої, (бруслини), Зілля: трибарвної фіялки, (полевих братчиків), центурії, материнки. чабрику і полину. Порошок пядичу, (лікоподіюм), ріжки матки, (спорині, споришу), кору крушини, зелену майку, (кантариду), насіння кмину і кропу огородового і дикого, купуємо в кождій скількости. Оферти і пробки просимо слати під адресою: „Товаромін" у Львові, Зіморовича 20. 92 1—6

ДО ВИНАЙМУ 5 моргів поля, біля памятника св. Івана в Скнилові на рік 1922/23. Оферти вносити до дня 1. серпня с. р. на адресу о. Евгена Дудкевича пароха церкви св. Ап. Петра й Павла, Львів Личаківська ч. 82. 91 1—3

УРЯДНИЧА РОДИНА прийме на помешкання панночки-учениці. Безплатна поміч в науці. — Стецьків, Королевої Ядвиги 38 А. партер. 79 1—3

МОТОРИ ропні від 6 до 120 НР. машини, млинське каміння, трансмісії, паси по конкуренційних цінах поручає „ПІЛЬОТ" Львів, Баторого 4 13—30

ЗДІБНА КРАВЧИНЯ виїде радо на провінцію. Зголошення під „Кравчиня" до Адм. „Гр. Вістника". 105 1—2

УДІЛЯТИМУ лекцій зі всіх кляс ґімн. в часі і після ферій тільки за удержання. Зголошення до: Теодор Миссар ст. пр. Клювинці п. Хоростків. 96 1—2

ПОШУКУЮ сейчас рутинованого концепіста з правом субституції! Близші інформації у канцелярії д-ра Станислава Чикалюка адвоката в Тернополі, вул. Тарнавського 9. 100 1—3

ЛІСНИЧОГО евентуально умілого лісного прийме гр. кат. митр. Капітула. Зголошення до О. Бобикевича пл. Св. Юра ч. 5. 116 1—2

ЦЕГОЛЬНІ, вапнярки, ґіпсарні будує інжинр механік ПАВЛО ДУРБАК, Львів, Чарнецького ч. 26. XII 1—1

ОЖЕНИТЬСЯ державний службовик, VII степ., старший вже кавалер, богатий, з дівчиною або бездітною вдовою, до 30 літ, ґосподарною, лагідної вдачі, образованою, навіть сиротою, і зі стану міщанського або селянського, маючою реальність. — Дискреція запевнена. — Неанонімові зголошення з докладним адресом рекомендовано слати на І. Чарновский, Львів, Poste restante. Головна почта. За квітом. 108 1—1

САМОМУ жити годі а майна на жаль не маю. — Коли яка симпатична і милої вдачі Панночка, або бездітка Вдова (від літ 25—30) не рефлектує на майно, маючи своє (і мешкання), а хоче мати доброго, чесного, характерного, симпатичного і дуже лагідної вдачі мужа, (маю літ 37, кавалер, шатин), зволить вислати неанонімове зголошення з фотоґрафією під адресою: Дмитро Пруссак (бувший контрольор скарбовий) в Ярославі „Народний Дім", до дня 31. ц. м. За всяку дискрецію ручу словом чести. П. Т. Знакомих прошу о рекомендацію. 111 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

Д-ра ШИМОНА РАППАПОРТА

Львів, вул. Сикстуська, 17.,

без болю пльомбовання і виривання зубів, штучні зуби в кавчуку і золоті по дуже приступній ціні. — П. П. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. 86 2—10

ПЕЧІ І КАФЛЕВІ КУХНІ

ставить нові, старі направляє швидко і дешево так в місци як і на провінції — —

:: Михайло Галібей ::

майстер кафлярський

ЛЬВІВ, вул. Петра Скарги ч. 5.

1851 2—0

Вже вийшов! **Похід Українських Армій на Київ-Одесу в 1919 р. -- Частина III.** Вже вийшов!

Ціна 1000 мп., порто 50 мп. Берете в руки книжку та в мить стає перед Вами все велике змагання. Хто був учасником тих світлих і горестних днів Української Галицької Армії, переживе в друге ту хвилю, в якій під матірю наших міст Київом вдарили галицькі гармати. Хто не був, цей побачить серед яких важких обставин могутній зрив національного почування провадив син в Галицької Землі в лютий бій за найвищий ідеал української нації — незалежність. — Пошукаєте місця, де, за що й кем лягло побите козацьке біле тіло, вашого брата, сина, друга. — Замовлення і гроші слати на адресу: **ОСИП НАВРОЦЬКИЙ, Львів, вул. Марка 20, II пов.** 106 1—1

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

Дуже важна справа.

Краєвий Союз Ревізійний повідомляє союзні Спілки і всіх українських кооператорів, що мимо розіслання два рази всім Спілкам друкованого обіжника і мимо кількакратного урговання не надіслало понад 300 союзних Спілок ніяких документів для кооперативної Ради, або не переслало ще усіх тих документів, які жадається, а саме: 1) статуту; 2) відпису ухвали зареєстровання первісного статуту і усіх його дальших змін; 3) відпису білянсу за рік 1920 враз зі станом членів і як той стан змінявся, (стан з початком, прибуло, убуло, стан з кінцем 1920 р.); 4) протоколу Загальних Зборів, на яких затверджено білянс за 1920 р.; 5) виказу теперішних членів Управи і Надзірної Ради з поданням їх заняття і адреси мешкання. На кождому з тих документів мається потвердити печаткою і двома підписами згідність відпису з первописом.

Стоїмо перед загрозою відібрання Союзови права ревізії і піддання усіх союзних Спілок під контролю польських союзів, коли до 6. серпня ц. р. не надішлемо вичислених документів Спілок. Чекаємо на ті документи до 31. ц. м. Коли якого документу нема і зараз не може бути, предложити на кождий документ з окрема оправдання, чому того документу нема, та підписати оправдання фірмово (т. є. печаткою і 2 підписами). Як Спілки зараз тих документів не перешлють, так тим виявили би свідоме бажання розбити найважнійшу свою економічну централю і перейти деінде, о що їх не хочемо посуджувати.

Апелюємо до повітових Союзів, до инших кооператив о повітовім характері, до усіх наших людей, та просимо сейчас сею справою занятися і нам помочи!

Додається, що Спілки, які тих документів зараз не предложать, мусимо до 6. серпня ц. р. виключити з членів і повідомити про те Суд Торговельний, почім мусять ліквідуватися і понести великі кошти ліквідації.

Кр. Союз Ревізійний
у Львові, Домініканська 11.

В справі доходового податку.

До дня 1. серпня с. р. мусять усі кооперативи внести порученим листом до Палати Скарбової у Львові зізнання про дохід за рік 1921. та заплатити до того реченця половину припадаючого доходового податку. Потрібні формулярі зізнань дістанеться в податковім уряді. Виповнювати заяву відповідно до її рубрик на підставі білянсу, а зокрема на підставі рахунку зисків і страт. До заяви долучити: 1. відпис рахункового звіту за 1921. рік, що повинен мати в собі білянс, а також рахунок зисків і страт (малий формуляр друків на білянси); 2. відпис протоколу загальних зборів, що на них затверджено річний рахунковий звіт; 3. відпис протоколу засідання свого ревізійного органу т. є. Надзірної ради або комісії контрольної (коли є окрема), на якім принято до відома переведену контролю кооперативи; 4. квіт уряду податкового про заплачення половини податку або відпис квіту (може також бути чек почтової щадниці). Згідність кождого відпису з оригіналом потвердити печаткою і підписами членів управи. Якби білянс за 1921. не був ще готовий, то все таки муситься зізнати дохід на основі рахункових книг, а коли стоваришення було нечинне, написати у зізнанню, що не мало ніякого доходу, бо було нечинне.

Від доходового податку звільнені кооперативи, які не мають за 1921. рік 180.000 мп. доходу (виказуваного рахунком зисків і страт). При річнім зиску понад цю квоту до 1 і пів міліона мп. прийде податок доходовий від $^1/_2$ % до 1%. Таблиці, в якій подано стопу податку при ріжних квотах понад 180.000 мп. доходу, жадати в податковім уряді (вона видрукована в Деннику законів з 26./4. с. р. ч. 29). **Усі кооперативи мають вислати зізнання все одно чи вони звільнені чи не звільнені від податку,** бо Палата Скарбова сама на підставі матеріялів, що їх собі збере, вимірить податок і почислить відсотки проволоки.

Друга половина податку доходового платна до 1. падолиста 1922. року, а як платничий наказ доручено платникови після 15. жовтня, то другу часть доходового податку мається заплатити 30 днів від дня доручення того наказу.

Дещо про продукційну кооперацію.

У числі 115. „Громадського Вістника" подав д. І. Шимонович деякі дати про передвоєнний стан цукрового промислу на Придніпрянщині та взивав заводити у Галичині кооперативні цукроварні на те, „щоб розпочати реальну роботу". Мені здається, що нашому загалови, який читав згадану статтю, не треба помагати у виробленню осуду про реальність пропозиції автора статті, зате, думаю, не зайвим буде при цій нагоді порушити питання продукційної кооперації взагалі та вичислити ті найконечнійші вимоги, при яких, по дотеперішній практиці кооператорів, можноб реально братися до закладання продукційних кооператив. Отже:

I. Здобуття продукції було усе метою стремлінь поодиноких кооператорів і всякої кооперативної організації та є метою кооперації по нинішний день. Цей інтерес кооператорів до продукції може тільки збільшуватися, а ніколи не буде він зменшуватись, бо від здобуття продукції залежить сповнення оконечної мети кооперації т. є. зміна, еволюційним способом, суспільного ладу, який обуслов'люють, по матеріялістичному розумінню історії, якраз умови в продукції.

II. В сфері продукційної кооперації працювали найталановійші теоретики і практики по кооперації, стараючися розвести продукційні кооперативи або чисто трудового характеру (Овен, Фуріє, Бюше) або мішаново характеру („Cooperative Production Federation" в Англії з більше чим пів сотні фабрик цего Товариства). Практика цих кооператорів виказала, що продукційні кооперативи чисто трудового характеру (кождий робітник є також власником трудового капіталу!) **Не ідуть,** зате дещо розвиваються продукційні кооперативи мішаного, характеру т. є. такі кооперативні підприємства, де працюють і наймлені робітники, нечлени кооперативи.

III. Головні причини, через які продукційні кооперативи не мають успіхів, бувають — навіть при удачі зорганізовання такого підприємства — отсі: а) брак кооперативного освідомлення та фахового знання, в слід за чим провід кооперативного підприємства не цікується меткостю орієнтації та скоростю комерційного ділання, що в кождому підприємстві потрібні, а для істнування продукційного підприємства **конечні**; б) в разі випадкових успіхів кооперативи або успіхів спричинених фактичною талановитостю одиниць у заряді, виявляли кооперативи завсіди некооперативну тенденцію обмежуватися до меншого числа членів, почім звичайно переходило підприємство на приватну власність; в) де надзвичайних талантів у проводі продукційної кооперативи нема, там у більшости випадків іде вона не так, щоб була в силі видержати конкуренцію, отже мусить ліквідувати або паде.

IV. Не ліквідують і не падуть продукційні кооперативи тоді, як їх основується **по перше** серед населення уже кооперативно вихованого, а **по друге** основується на те, щоби мати з кооперативи конкретний матеріяльний хосен, а не на те, щоби на кооперативі робити досвіди в роді цього чи можливе чи неможливе підприємство, в якому не було би ніякого елементу клясового визиску, або досвіди для провірки продукційних сил маси чи для инших не чисто економічних цілей. Практика оправдала вповні погляд на цю справу батька німецької кооперації Шульце з Деліч, який тому 60 літ взад виробив теорію природного розвитку кооперації, назначивши продукційну кооперацію **вінком кооперативної будівлі**, якої основою мають бути кредитові та споживчі кооперативи.

V. Після сказаного треба приняти, що мається певні, сприятливі умови розвитку продукційних кооператив аж тоді, коли — за згодою і відповідним підпертям своїм членів — беруться засновувати продукційні кооперативи Союза кооператив чи то Союзи кооперативних Союзів. Кооперативні фабрики такого наприклад менчестерського Союза Кооператив ідуть добре і розвиваються, бо опираються **на кооперативній свідомости членів** зєдинених кооператив та **на довголітнім досвіді** в адміністрації кооперативами инших родів і мають одинокою конкретною метою дати своїм кооперативам **добрий, дешевий товар**, все одно чи будуть в процесі продукції товару які елементи клясового визиску, чи їх не буде.

Коли воно скрізь так буває, то і у нас буде можна **реально** братися до засновування продукційних кооператив аж тоді, коли що найменше в кождій другій більшій місцевині краю буде своя господарсько споживча (кредитово торговельно молочарська) кооператива, коли кождий повіт буде мати свій сильний, як слід, у хосен тільки власних кооператив, ведений Союз, коли кооперативи в краю стануть дійсно сильною матеріяльною опорою краєвого Союза чи союзів кооператив, коли провід у кооперативах всіх степенів буде дійсно в руках фахових кооператорів, а не в руках дилетантів по кооперації [illegible] і мерці, коли вкорениться у широку масу знання бодай найпримітивнійших кооперативних та комерційних засад. Доки цего немає, а є **тільки пробні початки кооперативної організації**, доти всі заклики основувати продукційні кооперативи передчасні і нереальні, хоч, що правда, добре та хосенно обговорювати такі справи і на прим. на найблизших Загальних Зборах Кр. Союза Ревізійного або Народної Торговлі повинноеся поставити на порядок нарад заложення виключно для потреб кооператив фабрики мила або свічок або иншої зараз потрібної вже фабрики чи робітні.

Що-ж до кооперативної цукроварні, то, здається, навіть при найбільш сприятливих умовах (на них, мабуть ще довго чекати!) треба буде до цеї справи приступати дуже обережно, етапами, на прим. організуючи наперед доставу буряків через кооперативи та фахово студіюючи справу з кождого боку за границею і у краю. Бо під загрозою руїни всієї кооперативної будівлі **мусить** практичний кооператор, а не фантаст, кермуватися в праці педантною осторожностю та докладними студіями полуманого пляну.

Основуймож господарсько-споживчі кооперативи, удосконалюймо їх діловодство, лучім їх в союзи повітові і краєві, а колись буде в нас і своя кооперативна цукроварня!

А. Гаврилко.

Курс грошей.

Курси заграничних валют. Львівська неофіціяльна біржа нотувала дня 18. липня: американські доляри 5600—5620, одинки і двійки 5.500—5520, канад. доляри 5.510—5.350, одинки і двійки 5.410—5.430, німмарки 12·70—12·85, сотки 12·50—12·75, дрібні 12.00—12·50, леї 30·00—32·00, дрібні 29·—31·, чеські корони 125·00—132·00, дрібні 122·00 до 130·00, австрійські тисячки новійшої емісії 650—700, старшої емісії 1800—1850, сотки новійшої емісії 65·00—70·00, стар. емісії 180·00 — 185·00, 50-коронівки 35·00—50·20, 20-коронівки 20—24, 10-коронівки 10—12, 1-ки і 2-ки 0·50—0·60, цар. рублі 5-сотки 140—165, сотки 160—180 25-рубл. 110—120, 10-ки рубл. 1·80—2·—, решта дрібних 0·80—1.—, думські тисячки 25·00—35·00, думські 250-рубл. 2000 до 30·00, карбованці 1·00—0150 гривни 3·00—6·00, франц. франки 400—420, фунти штер. 22500.—23·000, шв. франки 1000·00—1100·00 Золото: 20-кор. 21.200—21.700, 20-фр. 19.800—20.250, 20-марківки 22·600—23·200, фунти шт. 17·200—18.500, 10-рубл. 25.000—25.300, дол. 5.200—5.250. Срібло: Австр. корони 375—390, 5-кор. 2200—2280, фльорени 980—1000, рублі 1.425—1.425, копійки 8·80—9·20, амер. доляри 4600—4.620, половинки і чвертки 4.450—4.500, кан. дол. 4.400—4.450, дрібні 4.200—4.250, леї 422—430.

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника"! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника".

Вже вийшов з друку накладом Українського Педаґоґічного Товариства і продається у всіх книгарнях в краю

СПІВАНИК

для дітей дошкільного та шкільного віку. XVIII 1—3

УКЛАДУ Михайла Гайворонського

Ціна примірника 400 Мп. з пересилкою 480 Мп. :: :

Головний склад в КНИГАРНІ СТАВРОПИГІЙСЬКОГО ІНСТИТУТА в піднаймі Українського Педаґоґічного Товариства — ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 3.

5.000 Мкп.!

на будову дому „Рідна Школа" в Станиславові зложили дальше по 5.000 мп. і кличуть:

Курило Лев кличе: 1) Івана Черліту в Скалі, 2) Иосифа Короля в Скалі, 3) Олексу Модного в Скалі, 4) Ольгу Гарасимову в Іванкові, 5) Казимира Рибака в Іванкові, 6) Миколу Дівонка в Іванкові; Когутяк Луць кличе 1) Ілька Захарчука в Опришівцях, 2) Івана Тимчишина в Опришівцях; д-р Михайлівський кличе: о. Нестора Кисілевського в Городенці, 2) д-ра Степана Істеревича в Городенці, д-р Михайло Бабюк кличе: 1) Гриця Мацука в Конюшках, 2) Степана Маліновського в Бурштині; Феданків Володимир кличе: 1) Луку Підлуського в Богородчанах, 2) Ліну Ковалівну в Галичі, 3) Ярославу Муривну в Дубівцях, 4) Корнелю Яновичівну в Галичі, 5) Галю Патрилівну в Перегінську, 6) Степанію Садовську в Молоткові; д-р Козакевич кличе: 1) Гната Джеровича у Львові, 2) д-ра Полохайла в Любачеві; Величко Федір кличе: 1) Ярослава Гуґлевича в Перемишлі, 2) Волод. Величка в Викторові; о. Мих. Савяковський кличе: 1) о. Волод. Федева в Конюшках мал., 2) о. Алекс. Могильницького в Глушкові; Ґенсьоровський Олекса кличе: 1) Карла Малішевського в Колодієві, 2) Федя Воронку в Дорогові; о. Григорій Гавдуник кличе: 1) Иосифу Петринякову в Незвисках, 2) о. Монастирського в Раківци; Сміх Михайло кличе: о. сов. Юліяна Гарасимовича в Косові стар., 2) Віктора Цюцюру в Кобаках, Михайлів Іван кличе: 1) о. Сильвестра Михайлова в Товмачику, 2) Степана Гуру в Товмачику; о. Іван Амброзяк кличе: 1) о. Мик. Терлецького в Винограді, 2) о. Зеновія Кисілевського в Тулукові, 3) о. Алекс. Роснецького в Задубрівцях, 4) о. Віктора Райду в Королівці; Т-во „Зоря" Львів, кличе: 1) „Народню Гостинницю" у Львові, 2) „Т-во „Зоря" в Дрогобичи; Татарнюк Волод. кличе: 1) Григорія Галабурду у Звягоді, 2) Теодора Жаровського в Озерянах; Гірняк Евген кличе: 1) д-ра Юліяна Гірняка у Львові; Терлецький Петро кличе: 1) Андрія Кравцева в Ролеві, 2) Яця Левицького в Добрівлянах; Ткачук Степан кличе: 1) Михайла Гречанюка Івана в Забережу, 2) Дмитра Ткачука в Забережу; Підлуський Волод. кличе: 1) Михайла Мандзія в Копичинцях, 2) Теофіля Стоцького в Копичинцях; д-р Семанюк Іван кличе; 1) Степанію Сілецьку в Снятині, 2) Володимиру Сімовичеву в Снятині; Торончуківна Анастазія кличе: 1) Андрія Федоркова в Косові, 2) Юліяна Ульванського в Марцінівці. — Дальше зложили по 5000 мп.: Кузик Сидір зі Львова, д-р Білас з Борислава, д-р Т. Окуневський з Городенки, о. Мик. Кумановський з Німшина, Луцький Михайло з Ямчина, Якубчак Евстахій з Угринова дол.

ВИДІЛ ФІЛІЇ ТОВ. „ПРОСВІТА" В СОКАЛИ

скликає на день 23. липня 1922 р.

Кооперативну Нараду

яка відбудеться в сали „Народної Торговлі", о год. 3. по полудни зі слідуючим дневним порядком.

1) Відкриття наради,
2) Теорія кооперації, її змагання — реферат виголосить п. Гаврилко секретар Кр. Союза Ревізійного,
3) Значіння кооператив для сільського населення — реферат п. Кошалковського,
4) Огляд дотеперішньої кооперативної праці в повіті — дир. Мазурок,
5) Внесення і запити учасників наради.

Проситься о численну участь в повищій нараді, — на яку кожда читальня в повіті обовязана є доконче вислати своїх делеґатів в цїли обзнакомлення з ідеєю кооперації.

За Виділ Філії д-р Олекса Ріпецький.
114 1—1

Портрет нововибраного папи римського Пія XI, формату 45×55 цм., артистично виконаний, на білім картоні, осібно в Римі замовлений є до набуття по ціні 500 Мп. в Українській Гуртівні І. Мацьнова, Струтин, Рожнітів, Гал. 27 5—6

Свій до свого! Приймаю всілякі роботи входячі в обсяг артистичного малярства. Малювання кімнат, сальонів, театральних сцен, як також приймаю замовлення на памяткові родинні портрети, фотографічні знимки і краєвиди до олійного малювання вкусно і по приступних цінах. Виїзджу також на провінцію. Богдан Андрохович, маляр-декоратор, Львів, вул. Личаківська 23., партер. 9 1—3

Позір Радехівщина!

В неділю, 30. липня 1922. в Народнім Домі в Радехові

Великий Концерт Львівського Бандуриста

ПІСЛЯ КОНЦЕРТУ РАВТ з ТАНЦЯМИ.

Дохід на українську ґімназію в Радехові.
1—2 115

Конкурс.

„Союз Українських Інвалідів" у Львові, пошукує сейчас фахівця до ведення корівного склепу. Подання з відписами свідоцтв і жаданнями винагороди слати до канцелярії Союза, вул. Руська ч. 3./II. п.

Першенство мають інваліди.

„Союз Українських Інвалідів"
XXI. кооператива з обм. пор. 1—1

Збірник літурґічних і других церковних пісень на мішаний хор д-ра Ст. Людкевича.

Одержати можна в книгарні Ставропигійського Інститута
49а Ціна 1500 мп., порто 100 мп. 1-6

Торговля в Бориславі

потребує сейчас 78 2—3

фахового діловодчика

з довшою практикою, нежонатого. Вимагана рівнож кавція. Оферти з відписами свідоцтв і порученням надсилати сейчас під адресою: о. Ів. Ліщинський, Борислав.

Позір П. Т. Українці!

Реставрація Французького Готелю ЯКОВА МАНҐА у Львові, пл. Марійська 5. (в подвірю) поручає П. Т. знамениту кухню, подає дешеві і смачні обіди і вечері. — Що дня XXIII. вечером приграває музика. 1—2

Для Повітових Кооперативних Союзів і Кооператив

Шапкарська робітня

Союза Українських Інвалідів
Львів, вул. Руська 3., II. п.

достарчає на замовлення по дуже
XXI. приступних цінах 2—4

Ріжного рода шапки.

Небувала нагода для Американця!

Дешево продам зараз 40 моргів в одним кавалку найліпшого в Галичині наддністрянського чорнозему із засівами, будинками і господарськими знарядами. Ріка, ліси, млини дуже близько, керниця на місці. До повітового міста 8 км. цісарського гостинця, до залізничої стації 2 км. До господарства належить ще окремо до 20 моргів пасовиска (в тім 2 ліса) і каменолому здатного на будову. Віддаль пів км. від обійстя. Можу продати на дві руки по 20 моргів. Зголошення в Адміністрації Гром. Вістника під „Господар".
19 5—6

„Полотно" Львів, Зіморовича 20.

XII. поручає: 1—15

полотна, цайґи, сукна, метузяні виробі.

ЦЕНТРАЛЬНА парня і ванни

Вулиця Кітлярська 6.

ново зрекунструовані та з комфортом на римський спосіб уряджені. 112 1—8

Відкрита щоденно осібно для жінок і мущин.

ЛЬВІВ, вулиця Кітлярська 6.

Позір! - - - - Для реклями!

Основою всякого успіху в торговлі, промислі та инших підприємствах є реклама. Тому Американці не щадять грошей аж на пересадну рекляму своїх фірм. У нас реклама слабо практикується. Жалують гроша. Це зовсім хибна льоґіка. Реклама все оплачується і то 100 процент. А такими середниками у наших відносинах є календарі, а у першу чергу календар „Просвіти", який розходиться що найменше у 20.000 примірниках річно. Ці оголошення не високі і кожда фірма може заплатити.

1 сторона	34.000 мп.	1|4 сторони	10.000 мп.
1|2 сторони	18.000 мп.	1|8 сторони	6.000 мп.

На складинках ціна оголошень о 25 прц. дорожша.

До збирання оголошень одиноко уповажнений Т-вом „Просвіта" п. М. Матвійчук, як також і до інкасовання грошей в імени Тов-а.

Доказовий примірник календаря дістають ті, що замовили 1 і 1|2 сторони — даром і ті, що замовили 1|4 і 1|8 сторони з доплатою 50 прц. продажної ціни прим.

Гроші проситься складати з гори при замовленню.

З провінції можна слати прямо до канцелярії Тов-а „Просвіта" „для редакції календаря" — Львів, Ринок ч. 10., II. пов. III. 1—2

Білянс за 1914 — 1920 і 1921 р.

ТОВАРИСТВА

Взаїмна Поміч Учительська

стов. зареєстр. з обмеж. порукою у Львові.

За роки 1914—920 1921

	Кор. сот.	Мк. фен.
Резервовий фонд	2006·16	18.863·60
Спеціяльна резерва страт на позичках	528·—	384·34
Членські уділи	21·068·11	176.595·45
Рахунок зисків і страт	23.602·27	195.843·39
Зиски:		
З рахунку відсотків	678·28	9.385·63
„ посередництва і ріжних осіб	52·13	— —
Страти:	730·41	9.385·63
З рахунку коштів завідування	648·21	9328·08
„ інвентаря	54·—	32·—
Зиск	28·20	25·55
Розділ зисків:	730·41	9.385·63
До фонду резервового	7·14	2·55
До спеціяльної резерви страт	21·06	23·—
	28·20	25·55

110 1—1 ДИРЕКЦІЯ.

Урядово уповноважнене до парцеляції одиноке українське

ПАРЦЕЛЯЦІЙНЕ ТОВАРИСТВО

„ЗЕМЛЯ"

стов. зар. з обм. порукою

у ЛЬВОВІ, Ринок 43, ч. телеф. 533.

переводить парцеляції і приймає вкладки до обороту на 10% і висше
724 після умови. 1—?

Нагальний спадок цін роверових ґум.

ҐАРНІТУР

перед тим		сьогодні	
15.000 мп.	—	12.000 мп.	(гірський)
12.000 „		10.000 „	(гірський)
10.000 „		9.000 „	

ПЛАЩІ

3.500, 4.000, 4.500, 5.000, 6.000 (люксусові гірські)

ВУЖІ

1.200, 1.500, 1.800, 2.000 (червоні і сірі)

Складові частини роверів і ґрамофонів дешево як у казці.

З причини великого запасу, ціни пролонґую до 30. липня ц. р.

ЗАМІТКА: Купуючий не має ризика. В разі невдоволення приймаю товар назад. — Замовлення полагоджую зараз. За оказанням відтинка ґазети 2% опусту. XII. 1—2

ОСИП КАЦ

ЛЬВІВ, вул. Панська ч. 8.

„У-БУ-С"

УКРАЇНСЬКИЙ БУДІВЕЛЬНИЙ СОЮЗ
Львів, вул. Осолінських 6

продасть зараз:

праси до виробу цементових дахівок та бетонів, дахівку, бляху і т. д.

виготовляє проєкти:

церков, приходських та громадських будинків, млинів, фабричних домів і т. д.
XVI 8—10

НИТКИ

вс. рода, до шиття і вишивання, гуртом і на дрібно продає дешево і поручає свої від 22 літ ведені робітні суконь і білля.

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА „ТРУД" — ЛЬВІВ, Ринок ч. 39.
XV 0—20

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від понеділка 17. липня 1922 р. чудову американську драматичну комедію на 6 дій п. з.

Її примха

(Вчений і Сирена на безлюднім острові)

В головних ролях CONWAY TEARLE і ZENA KEEN.

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма. З друкарні Спілки „Діло"

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL